

Signature valid
Digitally signed by
VARVAKI ZAFIRAKI
Date: 2023.02.09 13:36:00
Reason: Issued PDF
(embeded)
Location: Athens, Ethniko
Typografio

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

4 Φεβρουαρίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 21

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5016

Διεθνής Εμπορική Διαιτησία - Ρυθμίσεις για τη λειτουργία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και λοιπές επείγουσες διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΜΕΡΟΣ Α': ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
Άρθρο 1 Σκοπός
Άρθρο 2 Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 4 Ορισμοί
Άρθρο 5 Γενικές αρχές - Ερμηνευτικοί κανόνες
Άρθρο 6 Γνωστοποιήσεις
Άρθρο 7 Παραίτηση από την προβολή αντιρρήσεων
Άρθρο 8 Έκταση δικαστικής παρέμβασης
Άρθρο 9 Αρμοδιότητα των δικαστηρίων σε διαδικασίες αρωγής και εποπτείας της διαιτησίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ
Άρθρο 10 Τύπος της συμφωνίας διαιτησίας
Άρθρο 11 Κύρος της συμφωνίας διαιτησίας
Άρθρο 12 Συμφωνία διαιτησίας και άσκηση αγωγής
Άρθρο 13 Συμφωνία διαιτησίας και ασφαλιστικά μέτρα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΙΤΗΤΩΝ
Άρθρο 14 Αριθμός διαιτητών
Άρθρο 15 Ορισμός διαιτητών
Άρθρο 16 Πολυμερείς διαιτησίες
Άρθρο 17 Ορισμός διαιτητών από το δικαστήριο
Άρθρο 18 Λόγοι εξαίρεσης
Άρθρο 19 Διαδικασία εξαίρεσης
Άρθρο 20 Παράλειψη ή αδυναμία εκπλήρωσης καθηκόντων διαιτητή
Άρθρο 21 Ορισμός αντικαταστάτη διαιτητή
Άρθρο 22 Ευθύνη διαιτητών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
Άρθρο 23 Εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου να αποφαίνεται για τη δικαιοδοσία του

Άρθρο 24 Πρόσθετοι διάδικοι και συνένωση διαιτησιών

Άρθρο 25 Εξουσία διαιτητικού δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 26 Ιση μεταχείριση και δικαίωμα ακρόασης

Άρθρο 27 Καθορισμός των διαδικαστικών κανόνων

Άρθρο 28 Τόπος της διαιτησίας

Άρθρο 29 Έναρξη της διαιτησίας

Άρθρο 30 Γλώσσα

Άρθρο 31 Δικόγραφο αγωγής και δικόγραφο απάντησης στην αγωγή

Άρθρο 32 Ακροαματική και γραπτή διαδικασία

Άρθρο 33 Ερημοδικία

Άρθρο 34 Διορισμός πραγματογνώμονα από το διαιτητικό δικαστήριο

Άρθρο 35 Επίδειξη εγγράφων και προσκομιδή αποδείξεων

Άρθρο 36 Δικαστική συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ': ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 37 Εφαρμοστέο δίκαιο στην ουσία της διαφοράς

Άρθρο 38 Απόφαση από περισσότερους διαιτητές

Άρθρο 39 Συμβιβασμός

Άρθρο 40 Μορφή και περιεχόμενο της διαιτητικής απόφασης

Άρθρο 41 Περάτωση της διαιτησίας - Αμοιβή και έξοδα

Άρθρο 42 Διόρθωση και ερμηνεία της διαιτητικής απόφασης, έκδοση συμπληρωματικής διαιτητικής απόφασης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η': ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Άρθρο 43 Αγωγή ακύρωσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ': ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 44 Δεδικασμένο και εκτελεστότητα

Άρθρο 45 Αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι': ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 46 Λειτουργία οργανισμών θεσμικής διαιτησίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ': ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 47 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
 Άρθρο 48 Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 49 Καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Β': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Άρθρο 50 Ανακοίνωση αποφάσεων της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου - Προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 297 του ν. 4700/2020

Άρθρο 51 Μεταφορά αρμοδιότητας ελέγχου από τα κλιμάκια προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στους Επιτρόπους του Δικαστηρίου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 324 ν. 4700/2020

Άρθρο 52 Εκδίκαση συνταξιοδοτικών διαφορών από Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου - Αντικατάσταση παρ. 1 και τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 178 ν. 4820/2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ Ν. 4871/2021

Άρθρο 53 Ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 6 ν. 4871/2021

Άρθρο 54 Υπαγωγή της επιλογής, κατάρτισης και επιμόρφωσης των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών - Τροποποίηση άρθρων 55Α και 55Β - Προσθήκη άρθρου 55Ζ στον ν. 4871/2021

ΜΕΡΟΣ Γ': ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Άρθρο 55 Ειδικός διανεμητικός λογαριασμός δικαστικών επιμελητών - Αντικατάσταση άρθρου 51 ν. 2318/1995

Άρθρο 56 Αρμοδιότητες γενικής συνέλευσης συλλόγου δικαστικών επιμελητών - Τροποποίηση άρθρου 97 ν. 2318/1995

Άρθρο 57 Απαρτία Γενικής Συνέλευσης συλλόγου δικαστικών επιμελητών - Τροποποίηση άρθρου 99 ν. 2318/1995

Άρθρο 58 Επιμόρφωση νομικών παραστατών

Άρθρο 59 Αποδοχές Προέδρου, Συμβούλων και μελών ΕΑΔΗΣΥ - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 349 ν. 4412/2016

Άρθρο 60 Επέκταση αποζημίωσης της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2521/1997 στον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και τον Επίτροπο της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων - Τροποποίηση άρθρου 186 ν. 4820/2021

Άρθρο 61 Προσδιορισμός της εκτίμησης της αξίας απαλλοτριωμένου ακινήτου - Συμμόρφωση προς τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων

Άρθρο 62 Σύσταση ομάδων εργασίας σε προγράμματα αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης και αμοιβή των μελών τους - Τροποποίηση περ. α' παρ. 6 άρθρου 5 ν. 2408/1996

Άρθρο 63 Συμμετοχή δικαστικών λειτουργών σε ομάδες εργασίας για προγράμματα και ειδικότερα θέματα

του Υπουργείου Δικαιοσύνης - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 48 ν. 4938/2022

Άρθρο 64 Συμμετοχή δικαστικών υπαλλήλων και λοιπών προσώπων σε ομάδες εργασίας για προγράμματα και ειδικότερα θέματα του Υπουργείου Δικαιοσύνης - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 112 ν. 4798/2021

Άρθρο 65 Προσκόμιση εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή στην τακτική διαδικασία - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 237 ΚΠολΔ

Άρθρο 66 Προσκόμιση εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή στις μικροδιαφορές - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 469 ΚΠολΔ

Άρθρο 67 Προσκόμιση εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή στα ένδικα μέσα και στις ανακοπές - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 495 ΚΠολΔ

Άρθρο 68 Διορθώσεις παροραμάτων στις ρυθμίσεις του ν. 4938/2022 για την επιθεώρηση των δικαστηρίων, των εισαγγελιών και των δικαστικών λειτουργών - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 97, παρ. 2 άρθρου 100, παρ. 1 άρθρου 102 και άρθρου 129 ν. 4938/2022

Άρθρο 69 Διαδικασία εκκαθάρισης και πληρωμής αποζημιώσεων δικηγόρων νομικής βοήθειας που προκύπτουν από ειδικά γραμμάτια που έχουν εκδοθεί από 1.1.2019 έως 31.12.2022

ΜΕΡΟΣ Δ': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 70 Αποδοχές καλλιτεχνικού προσωπικού - Αντικατάσταση περ. α' παρ. 6 άρθρου 22 ν. 4354/2015 - Μεταβατική διάταξη

Άρθρο 71 Πεδίο εφαρμογής π.δ. 85/2022 ως προς την απασχόληση καλλιτεχνών στο Δημόσιο

Άρθρο 72 Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενίσχυσης βάσει του Μέτρου 22 «Εκτακτη προσωρινή στήριξη σε γεωργούς και ΜΜΕ που πλήγησαν από τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία»

ΜΕΡΟΣ Ε': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 73 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α' ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η εμπέδωση της διεθνούς διαιτησίας στην ελληνική έννομη τάξη ως προϊόντος της αυτονομίας των μερών, ώστε τα μέρη ελεύθερα: α) να αποφασίζουν την υπαγωγή των διαφορών τους στη διαιτησία, β) να επιλέγουν τους διαιτητές, γ) να διαμορφώνουν τη διαιτητική διαδικασία και δ) να επιλέγουν το εφαρμοστέο για την επίλυση της διαφοράς τους δίκαιο.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η ενσωμάτωση:

α) στο ελληνικό δίκαιο του Πρότυπου Νόμου της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL) του 2006 για τη διεθνή εμπορική διαιτησία και των τροποποιήσεών του, καθώς και

β) των νεότερων τάσεων της διεθνούς θεωρίας και πρακτικής της διεθνούς διαιτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 11 έως 13, της παρ. 5 του άρθρου 25, των άρθρων 36, 45 και 46 και των διεθνών συμβάσεων που έχουν κυρωθεί με νόμο και έχουν ως αντικείμενο τη ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με τη διεθνή εμπορική διαιτησία, όταν ο τόπος της διαιτησίας βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια, στη διεθνή εμπορική διαιτησία εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Μέρους.

2. Διεθνής είναι η διαιτησία όταν:

α) τα μέρη έχουν, κατά τη σύναψη της συμφωνίας διαιτησίας, την εγκατάστασή τους σε διαφορετικά κράτη, ή

β) ένας από τους ακόλουθους τόπους δεν βρίσκεται στο κράτος στο οποίο τα μέρη έχουν την εγκατάστασή τους:

βα) ο τόπος της διαιτησίας, όπως αυτός καθορίζεται από τη συμφωνία διαιτησίας ή με τη διαδικασία που προβλέπει η συμφωνία αυτή,

ββ) οποιοσδήποτε τόπος στον οποίο πρόκειται να εκπληρωθεί ουσιώδες μέρος των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εμπορική σχέση ή ο τόπος με τον οποίο συνδέεται στενότερα το αντικείμενο της διαιφοράς, ή

γ) τα μέρη ρητά συμφώνησαν την εφαρμογή του παρόντος.

3. Για την εφαρμογή της παρ. 2, αν ένα μέρος:

α) έχει περισσότερες από μία εγκαταστάσεις, θεωρείται ως εγκατάστασή του εκείνη που έχει τη στενότερη σχέση με τη συμφωνία διαιτησίας,

β) δεν έχει εγκατάσταση, λαμβάνεται υπόψη η συνήθης διαμονή του.

4. Δεκτική υπαγωγής στη διαιτησία είναι κάθε διαφορά, εκτός αν ο νόμος το απαγορεύει.

Άρθρο 4 Ορισμοί

Στον παρόντα ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Διαιτησία»: Η διαιτησία που μπορεί να διεξάγεται είτε κατά την οργανωτική ευθύνη και τους κανόνες ενός οργανισμού θεσμικής διαιτησίας είτε όχι.

β) «Διαιτητικό δικαστήριο»: Το δικαστήριο που επιλαμβάνεται επί διαιφορών που υπάγονται σε διαιτησία σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και αποτελείται από έναν ή περισσότερους διαιτητές.

γ) «Δικαστήριο»: Το κρατικό όργανο παροχής δικαστικής προστασίας.

δ) «Προσφυγή στη διαιτησία»: Το αρχικό δικόγραφο με το οποίο αρχίζει η συγκεκριμένη διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 29, ως προς τη διαιφορά που υπάγεται σ' αυτήν.

ε) «Συμφωνία διαιτησίας»: Η συμφωνία που προβλέπεται στο άρθρο 10, με την οποία τα μέρη υπάγουν σε διαιτησία υφιστάμενες ή μελλοντικές διαφορές μεταξύ τους από ορισμένη έννομη σχέση, συμβατική ή εξωσυμβατική.

Άρθρο 5

Γενικές αρχές - Ερμηνευτικοί κανόνες

1. Κατά την ερμηνεία του παρόντος λαμβάνονται υπόψη η διεθνής του προέλευση και η ανάγκη προώθησης της ομοιόμορφης εφαρμογής του, όπως και η αρχή της καλής πίστης.

2. Ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, αλλά δεν ρυθμίζονται ρητά απ' αυτόν, επιλύονται με βάση τις γενικές αρχές στις οποίες βασίζεται.

3. Όταν τα μέρη έχουν την εξουσία να αποφασίσουν για ένα ζήτημα, έχουν την ευχέρεια, με την επιφύλαξη του άρθρου 37, να αναθέτουν τη σχετική απόφαση σε τρίτο, ο οποίος μπορεί να είναι οργανισμός θεσμικής διαιτησίας.

4. Όπου διάταξη του παρόντος αναφέρεται σε αγωγή, αυτή εφαρμόζεται και σε ανταγωγή και, όπου αναφέρεται σε απάντηση, εφαρμόζεται και σε απάντηση στην ανταγωγή, με την επιφύλαξη της περ. α' του άρθρου 33 και της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 41.

Άρθρο 6

Γνωστοποιήσεις

1. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών:

α) Κάθε έγγραφο που αποστέλλεται ή διαβιβάζεται, θεωρείται ότι έχει παραληφθεί, αν: αα) παραδόθηκε προσωπικά στον παραλήπτη ή αβ) παραδόθηκε στην εγκατάστασή του, τη συνήθη διαμονή του ή την ταχυδρομική ή ηλεκτρονική του διεύθυνση. Αν ύστερα από εύλογη έρευνα ο παραλήπτης δεν βρεθεί σε καμία από αυτές τις διευθύνσεις, το έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί, αν αποσταλεί ή διαβιβάστεί στην τελευταία γνωστή εγκατάσταση, συνήθη διαμονή ή ταχυδρομική ή ηλεκτρονική διεύθυνση του παραλήπτη, με συστημένη επιστολή ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο με το οποίο αποδεικνύεται η προσπάθεια παράδοσης.

β) Το έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί την ημέρα που παραδόθηκε ή διαβιβάστηκε σύμφωνα με την περ. α'.

2. Το παρόν δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες ενώπιον των δίκαστηριών.

Άρθρο 7

Παραίτηση από την προβολή αντιρρήσεων

Θεωρείται ότι παραιτήθηκε από το δικαίωμα να προβάλει αντίρρηση το μέρος που γνωρίζει ότι δεν τηρήθηκε διάταξη του παρόντος από την οποία επιτρέπεται παρέκκλιση ή όρος της συμφωνίας διαιτησίας και μετέχει στη διαιτησία χωρίς να προβάλει αμέσως αντίρρηση λόγω ανυπαίτιας καθυστέρησης ή, αν προβλέπεται προθεσμία, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, εκτός αν συντρέχει λόγος καθυστέρησης που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα των μερών.

Άρθρο 8**Έκταση εξουσίας δικαστηρίου**

Σε ζητήματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα, το δικαστήριο έχει όσες αρμοδιότητες ρητά προβλέπονται σε αυτόν.

Άρθρο 9**Αρμοδιότητα των δικαστηρίων σε διαδικασίες αρωγής και εποπτείας της διαιτησίας**

1. Στις περιπτώσεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 15, της παρ. 1 του άρθρου 16, του άρθρου 17, της παρ. 3 του άρθρου 19, της παρ. 1 του άρθρου 20, της παρ. 2 του άρθρου 21 και του άρθρου 36 αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου είναι ο τόπος της διαιτησίας, διαφορετικά το Μονομελές Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του εκείνος που υποβάλλει την κατά τα ως άνω άρθρα αίτηση ή, αν δεν υπάρχει κατοικία, τη διαμονή του. Αν δεν υπάρχει διαμονή, αρμόδιο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της Αθήνας.

2. Αρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής ακύρωσης που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 43 είναι το Τριμελές Εφετείο στην περιφέρεια του οποίου εκδόθηκε η διαιτητική απόφαση και αν αυτό δεν μπορεί να προσδιορισθεί, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών. Η αγωγή ακύρωσης εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 έως 622 Β του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας [π.δ. 503/1985, (Α' 182)]. Αίτηση αναίρεσης προσδιορίζεται για συζήτηση εντός τριών (3) μηνών από την επίσπευση του προσδιορισμού δικασίμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 10**Τύπος της συμφωνίας διαιτησίας**

1. Η συμφωνία διαιτησίας:

α. Μπορεί να έχει τη μορφή διαιτητικής ρήτρας σε ορισμένη σύμβαση ή τη μορφή χωριστής συμφωνίας.

β. Πρέπει να αποτυπώνεται σε έγγραφο, το περιεχόμενο του οποίου τα μέρη έχουν συμφωνήσει ρητώς ή σιωπηρώς.

2. Ως έγγραφο λογίζεται ιδιώς: α) η ανταλλαγή επιστολών, τηλεγραφημάτων, τηλευτηπημάτων, τηλεομοιοτυπημάτων ή άλλων μέσων τηλεπικοινωνίας που καταγράφουν τη συμφωνία, β) η ηλεκτρονική καταγραφή που επιτρέπει την εκ των υστέρων διαπίστωση της προέλευσής της από συγκεκριμένο εκδότη και την πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας.

3. Η παραπομπή που γίνεται από σύμβαση σε ρήτρα διαιτησίας που περιλαμβάνεται σε άλλο έγγραφο, αποτελεί διαιτητική συμφωνία, υπό τον όρο ότι η παραπομπή αυτή καθιστά τη ρήτρα μέρος της σύμβασης. Η παραπομπή σε κανονισμό διαιτησίας τον καθιστά περιεχόμενο της διαιτητικής συμφωνίας.

4. Ανεπιφύλακτη συμμετοχή των μερών στη διαιτητική διαδικασία αποδεικνύει την κατάρτιση της συμφωνίας διαιτησίας.

Άρθρο 11**Κύρος της συμφωνίας διαιτησίας**

1. Η συμφωνία διαιτησίας είναι έγκυρη, όταν θεωρείται ως τέτοια σύμφωνα με το δίκαιο: α) στο οποίο την υπήγαγαν τα μέρη ή β) του τόπου της διαιτησίας ή γ) που διέπει την ουσιαστική συμφωνία των μερών.

2. Η πτώχευση και οι λοιπές διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν επιδρούν στη συμφωνία διαιτησίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τον νόμο.

Άρθρο 12**Συμφωνία διαιτησίας και άσκηση αγωγής**

1. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται αγωγή σε διαφορά, η οποία αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας διαιτησίας, παραπέμπει τη διαφορά στη διαιτησία μετά από αίτημα ενός από τους διαδίκους, εφόσον αυτό υποβάλλεται κατά την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο, εκτός αν το δικαστήριο διαπιστώσει ότι η συμφωνία διαιτησίας είναι άκυρη, ανενεργός ή μη επιδεκτική εφαρμογής.

2. Η εκκρεμοδικία της παρ. 1 δεν εμποδίζει την έναρξη ή τη συνέχιση της διαιτησίας και την έκδοση διαιτητικής απόφασης.

Άρθρο 13**Συμφωνία διαιτησίας και ασφαλιστικά μέτρα**

Η συμφωνία διαιτησίας δεν εμποδίζει τα μέρη να ζητήσουν από το αρμόδιο δικαστήριο να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα σχετικά με το αντικείμενο της συμφωνίας αυτής, πριν ή μετά από την έναρξη της διαιτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΙΤΗΤΩΝ****Άρθρο 14****Αριθμός διαιτητών**

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τον αριθμό των διαιτητών, ο οποίος πρέπει να είναι μονός.

2. Αν τα μέρη δεν συμφωνούν στον αριθμό των διαιτητών, οι διαιτητές είναι τρεις (3).

Άρθρο 15**Ορισμός διαιτητών**

1. Δεν αποτελεί κώλυμα ορισμού διαιτητή η ιθαγένειά του, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.

2. Με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 5, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν τη διαδικασία ορισμού του διαιτητή ή των διαιτητών.

3. Αν κατά τη διαδικασία ορισμού που συμφώνησαν τα μέρη:

α) ένα μέρος παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, ή

β) τα μέρη ή οι δυο (2) διαιτητές αδυνατούν να καταλήξουν σε συμφωνία που προβλέπει αυτή η διαδικασία, ή

γ) τρίτος παραλείπει να εκπληρώσει τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, τότε κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9 να προβεί στον απαραίτητο ορισμό,

εκτός αν η συμφωνία για τη διαδικασία ορισμού διαιτητή ή διαιτητών προβλέπει άλλα μέσα προς εξασφάλιση του ορισμού.

4. Αν δεν υπάρχει συμφωνία για τη διαδικασία ορισμού διαιτητών:

α) Όταν οι διαιτητές είναι τρεις (3), κάθε μέρος ορίζει έναν (1) διαιτητή και οι δύο (2) διαιτητές ορίζουν τον τρίτο διαιτητή. Αν ένα μέρος παραλείψει να ορίσει διαιτητή εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος του άλλου μέρους ή αν οι δύο διαιτητές αδυνατούν εντός τριάντα (30) ημερών από τον ορισμό τους να συμφωνήσουν για τον ορισμό του τρίτου διαιτητή, ο ορισμός γίνεται, μετά από αίτηση ενός μέρους, από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9,

β) όταν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από έναν (1) διαιτητή και τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν για τον ορισμό του, ο ορισμός γίνεται, μετά από αίτηση ενός μέρους, από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9.

5. Κατά τον ορισμό διαιτητή, το δικαστήριο ή ο τρίτος εκτιμά τις ιδιότητες που η συμφωνία των μερών απαιτεί να συντρέχουν στο πρόσωπο του διαιτητή και λαμβάνει υπόψη οτιδήποτε εξασφαλίζει τον ορισμό ανεξάρτητου και αμερόληπτου διαιτητή. Σε περίπτωση ορισμού μοναδικού ή τρίτου διαιτητή, το δικαστήριο ή ο τρίτος εκτιμά τη σκοπιμότητα ορισμού προσώπου ιθαγένειας διαφορετικής από εκείνη ή εκείνες των μερών και λαμβάνει υπόψη τις προτάσεις των μερών.

6. Η απόφαση του δικαστηρίου της παρ. 1 του άρθρου 9, που έχει εκδοθεί σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του παρόντος, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Άρθρο 16

Πολυμερείς διαιτησίες

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, αν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από περισσότερους από έναν διαιτητές και στη διαιτησία συμμετέχουν περισσότεροι διάδικοι είτε ως ενάγοντες είτε ως εναγόμενοι, αυτοί ορίζουν έναν (1) διαιτητή από κοινού. Αν οι περισσότεροι διάδικοι αδυνατούν να καταλήξουν σε κοινό ορισμό μέσα στην προθεσμία που προβλέπει η συμφωνία διαιτησίας ή, ελλείψει αυτής, εντός τριάντα (30) ημερών, ο ορισμός γίνεται από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9.

2. Στις περιπτώσεις της παρ. 1, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε διαδίκου, το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9 έχει την εξουσία να ορίσει εν όλω το διαιτητικό δικαστήριο, καθορίζοντας ταυτόχρονα και τον προεδρεύοντα. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο μπορεί, κατά τις περιστάσεις, να επιβεβαιώσει ή να ανακαλέσει τον ορισμό διαιτητών.

3. Η απόφαση του δικαστηρίου σύμφωνα με το παρόν δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Άρθρο 17

Ορισμός διαιτητών από το δικαστήριο

Αν για οποιονδήποτε λόγο το διαιτητικό δικαστήριο δεν έχει ορισθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από την προσφυγή σε διαιτησία και ανεξάρτητα αν η περίπτωση

ρυθμίζεται ή όχι από τα άρθρα 15 και 16, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 16, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών.

Άρθρο 18

Λόγοι εξαίρεσης

1. Εκείνος στον οποίο προτείνεται να οριστεί διαιτητής δηλώνει κάθε γεγονός ή περίσταση που μπορεί να γεννήσει εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του. Ο διαιτητής, από τη στιγμή που ορίζεται και καθ' όλη τη διάρκεια της διαιτησίας, δηλώνει αμέσως στα μέρη και τους λοιπούς διαιτητές οποιοδήποτε τέτοιο γεγονός ή περίσταση, εκτός αν τους έχει ήδη ενημερώσει.

2. Αίτηση εξαίρεσης διαιτητή επιτρέπεται μόνον αν υπάρχει γεγονός ή περίσταση που γεννά εύλογες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία ή την ανεξαρτησία του ή αν στο πρόσωπό του δεν συντρέχουν οι ιδιότητες που συμφώνησαν τα μέρη. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει εξαίρεση του διαιτητή που όρισε ή του διαιτητή στον ορισμό του οποίου συνέπραξε, μόνο για λόγους που έγιναν γνωστοί σε αυτό μετά από τον ορισμό του.

Άρθρο 19

Διαδικασία εξαίρεσης

1. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν τη διαδικασία εξαίρεσης διαιτητή, σύμφωνα με την παρ. 3.

2. Αν δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία, το μέρος που επιδιώκει την εξαίρεση διαιτητή οφείλει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από το χρονικό σημείο που έλαβε γνώση της συγκρότησης του διαιτητικού δικαστηρίου ή κάποιου στοιχείου από τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 18, να υποβάλει στο διαιτητικό δικαστήριο γραπτή αίτηση με τους λόγους της εξαίρεσης. Αν ο διαιτητής του οποίου ζητείται η εξαίρεση δεν παραίτησε ή το άλλο μέρος δεν συμφωνήσει στην εξαίρεση, το διαιτητικό δικαστήριο καλεί τον καθ' ου η αίτηση εξαίρεσης διαιτητή να τοποθετηθεί και αποφασίζει για την εξαίρεση, με αποχή του τελευταίου, εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της αίτησης.

3. Αν απορριφθεί η αίτηση εξαίρεσης που υποβλήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία την οποία συμφώνησαν τα μέρη ή σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 2 ή αν το διαιτητικό δικαστήριο δεν αποφανθεί εντός της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών της παρ. 2, το μέρος που ζήτησε την εξαίρεση, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9 να αποφασίσει για την εξαίρεση. Η αίτηση υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών αφότου το μέρος έλαβε γνώση της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση εξαίρεσης ή από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας για την έκδοση της σχετικής απόφασης. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, ενώ εκκρεμεί αυτή η αίτηση, το διαιτητικό δικαστήριο, με τη συμμετοχή του διαιτητή του οποίου έχει ζητηθεί η εξαίρεση, μπορεί να συνεχίσει τη διαιτητική διαδικασία και να εκδώσει απόφαση.

Άρθρο 20

Παράλειψη ή αδυναμία εκπλήρωσης καθηκόντων διαιτητή

1. Με την επιφύλαξη διαιφορετικής συμφωνίας των μερών, αν διαιτητής βρίσκεται σε πραγματική ή νομική αδυναμία να εκπληρώσει τα καθήκοντά του ή για άλλους λόγους παραλείπει να ενεργήσει εντός εύλογου χρόνου, η ιδιότητα του παύει: α) με παραίτησή του, ή β) με συμφωνία των μερών ή γ) ελλείψει συμφωνίας των μερών, με απόφαση του δικαστηρίου της παρ. 1 του άρθρου 9. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

2. Η παύση της ιδιότητας του διαιτητή στις περ. α) και β) της παρ. 1 δεν συνιστά αποδοχή οποιουδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 18.

Άρθρο 21

Ορισμός αντικαταστάτη διαιτητή

1. Όταν παύσει η ιδιότητα του διαιτητή, σύμφωνα με τα άρθρα 19 ή 20, ή ύστερα από παραίτηση για οποιονδήποτε άλλο λόγο, ορίζεται αντικαταστάτης διαιτητής σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται για τον ορισμό του διαιτητή που αντικαθίσταται. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο με τη νέα του σύνθεση αποφασίζει αν η διαιτητική συνεχίζεται από το σημείο κατά το οποίο διακόπηκε εξαιτίας της παύσης της ιδιότητας του διαιτητή που αντικαταστάθηκε.

2. Κατόπιν αιτήματος μέρους, ο τρίτος στον οποίο ανέθεσαν την εξουσία ορισμού τα μέρη ή, ελλείψει αυτού, το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9 έχει την εξουσία να ορίσει αντικαταστάτη διαιτητή, αν το μέρος που έχει δικαιώμα ορισμού έχει ασκήσει το δικαίωμά του με τρόπο αντίθετο στο καθήκον καλόπιστης διεξαγωγής της διαιτητικής διαιδικασίας.

Άρθρο 22

Ευθύνη διαιτητών

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του, ο διαιτητής ευθύνεται μόνο για δόλο και βαριά αμέλεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 23

Εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου να αποφαίνεται για τη δικαιοδοσία του

1. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαίνεται για τη δικαιοδοσία του και την ύπαρξη ή την ισχύ της συμφωνίας διαιτησίας. Για τον σκοπό αυτόν, ρήτρα διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση, θεωρείται αυτοτελής συμφωνία έναντι των λοιπών όρων της σύμβασης. Ακυρότητα της σύμβασης δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως ακυρότητα της διαιτητικής ρήτρας.

2. Μετά την πάροδο της προθεσμίας για την απάντηση στην αγωγή δεν μπορεί να προβληθεί ένσταση έλλειψης δικαιοδοσίας του διαιτητικού δικαστηρίου. Η ένσταση αυτή δεν αποκλείεται από το γεγονός ότι το μέρος που την προβάλλει όρισε διαιτητή ή συνέπραξε στον διορι-

σμό του. Ένσταση ότι το διαιτητικό δικαστήριο υπερβαίνει τα όρια της εξουσίας του προτείνεται αμέσως μόλις το σχετικό ζήτημα ανακύψει στη διαιτητική διαιδικασία. Σε κάθε περίπτωση, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να δεχθεί ως παραδεκτή ένσταση που υποβάλλεται σε μεταγενέστερο χρόνο, αν θεωρεί δικαιολογημένη την καθυστερημένη προβολή της.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαίνεται για τις ενστάσεις της παρ. 2 είτε με παρεμπίπουσα απόφαση είτε με την απόφαση επί της ουσίας της διαφοράς. Αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφανθεί με παρεμπίπουσα απόφαση ότι έχει δικαιοδοσία, συνεχίζεται η διαιτητική διαιδικασία και εκδίδεται απόφαση επί της ουσίας, αναπόσπαστο μέρος της οποίας θεωρείται η παρεμπίπουσα απόφαση.

4. Η παρεμπίπουσα απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου επί της δικαιοδοσίας του μπορεί να προσβληθεί μόνο ως περιεχόμενο της απόφασης επί της ουσίας, κατά τους όρους και τη διαδικασία του άρθρου 43, εκτός αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει διαιφορετικά ή το διαιτητικό δικαστήριο συναντινέσει σε αγωγή ακύρωσης κατά της παρεμπίπουσας απόφασης. Στην τελευταία περίπτωση, η αγωγή ακύρωσης της παρεμπίπουσας απόφασης μπορεί να ασκηθεί εντός τριάντα (30) ημερών από την παροχή της συναίνεσης ή από την επίδοση της απόφασης οποιοδήποτε χρονικό σημείο είναι το μεταγενέστερο.

Άρθρο 24

Πρόσθετοι διάδικοι και συνένωση διαιτησιών

1. Το διαιτητικό δικαστήριο έχει την εξουσία να δεχθεί να συμμετέχει στη διαιτητική διαιδικασία πρόσωπο, το οποίο δεσμεύεται από τη συμφωνία διαιτησίας είτε ως ενάγων ή εναγόμενος είτε ως προσθέτως παρεμβαίνων με έννομο συμφέρον στην επίλυση της αρχικής διαφοράς. Αν ο αρχικός εναγόμενος προβάλλει αγωγικό αίτημα κατά τρίτου προσώπου, οφείλει να το πράξει με την απάντησή του επί της προσφυγής στη διαιτησία, κατά την παρ. 2 του άρθρου 29. Σε κάθε άλλη περίπτωση, απαιτείται αυτοτελές αίτημα. Από τον χρόνο που το αίτημα γίνει δεκτό, οι νέοι διάδικοι έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αρχικών διαδίκων.

2. Μετά από αίτημα διαδίκου, το διαιτητικό δικαστήριο έχει την εξουσία να συνενώσει ενώπιον του και να συνεκδικάσει άλλη διαφορά που εκκρεμεί μεταξύ των διαδίκων ενώπιον των ιδίων διαιτητών ή, με ρητή συμφωνία των μερών, και ενώπιον άλλου διαιτητικού δικαστηρίου. Το διαιτητικό δικαστήριο έχει επίσης την εξουσία να περιτάσσει τη διαιτητική διαιδικασία αν η διαφορά συνενώθει ενώπιον αυτού ή άλλου διαιτητικού δικαστηρίου, εκδίδοντας πράξη κατά την παρ. 2 του άρθρου 41.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαίνεται με απόφαση επί των αιτημάτων κατά τις παρ. 1 και 2, αφού έχει ζητήσει από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να τοποθετηθούν. Λαμβάνει δε υπόψη όλες τις περιστάσεις, ιδίως το στάδιο της διαιδικασίας και τη σκοπιμότητα της ενιαίας κρίσης επί των σχετικών διαφορών.

4. Το παρόν ισχύει με την επιφύλαξη διαιφορετικής συμφωνίας των μερών.

Άρθρο 25**Εξουσία διαιτητικού δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα**

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτημα ενός μέρους, να διατάξει, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο ή με διαιτητική απόφαση, τα ασφαλιστικά μέτρα που θεωρεί αναγκαία σχετικά με το αντικείμενο της διαιφοράς ή τη διαιτητική διαδικασία. Επίσης, μπορεί να υποχρεώσει τον υπέρ ου το ασφαλιστικό μέτρο σε εγγυοδοσία και, με αίτηση ενός μέρους ή και αυτεπαγγέλτως, να ανακαλέσει, αναστέλλει ή μεταρρυθμίσει τα ασφαλιστικά μέτρα που διέταξε, καθώς και την εγγυοδοσία που επέβαλε.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος και εφόσον πιθανολογεί την ύπαρξη ασφαλιστέου δικαιώματος. Περισσότερα ασφαλιστικά μέτρα από όσα είναι αναγκαία δεν διατάσσονται και ανάμεσα στα περισσότερα προτιμάται το λιγότερο επαχθές.

3. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί, με αίτημα ενός μέρους, να εκδώσει προσωρινή διαταγή για τη ρύθμιση της κατάστασης έως την έκδοση της απόφασης επί του ασφαλιστικού μέτρου. Η προσωρινή διαταγή εκδίδεται μετά από προηγούμενη ακρόαση του καθ' ου, εκτός αν πιθανολογείται ότι η κλήση αυτού σε ακρόαση θα ματαιώσει την αποτελεσματικότητα της προσωρινής διαταγής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η κλήση σε ακρόαση του καθ' ου η προσωρινή διαταγή πραγματοποιείται μετά από την πάροδο εικοσιτεσσάρων (24) ωρών από την έκδοση της προσωρινής διαταγής. Με την επιφύλαξη της απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου για το ασφαλιστικό μέτρο ή για παράταση της ισχύος της προσωρινής διαταγής, η τελευταία παύει αυτοδικαίως με την πάροδο είκοσι (20) ημερών από την έκδοση της.

4. Οι αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου σύμφωνα με το παρόν δεσμεύουν τα μέρη, τα οποία οφείλουν να συμμορφωθούν με αυτές αμέσως. Ισχύουν προσωρινά και δεν επηρεάζουν την κύρια υπόθεση.

5. Το δικαστήριο του άρθρου 13, με αίτηση ενός μέρους, αναγνωρίζει και κηρύσσει εκτελεστά τα ασφαλιστικά μέτρα που διατάχθηκαν κατά την παρ. 1, καθώς και την εγγυοδοσία, εκτός αν: α) το δικαστήριο κρίνει και αυτεπαγγέλτως ότι το ασφαλιστικό μέτρο που διατάχθηκε είναι αντίθετο προς τη διεθνή δημόσια τάξη, όπως αυτή νοείται στην υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 43 ή β) έχει ήδη επιληφθεί το δικαστήριο μετά από αίτηση για την επιβολή αντίστοιχου ασφαλιστικού μέτρου.

6. Ο υπέρ ου το ασφαλιστικό μέτρο υποχρεούται σε εύλογη αποζημίωση, αν: α) αποδειχθεί ότι πέτυχε την έκδοση ή τη διαιτήρησή του με πράξεις ή παραλείψεις που αντιβαίνουν στο καθήκον καλόπιστης διεξαγωγής της διαιτητικής δίκης ή β) η λήψη του ασφαλιστικού μέτρου κρίνεται εκ των υστέρων ως αδικαιολόγητη. Εφόσον υποβληθεί αίτημα για επιδίκαση αποζημίωσης από τον καθ' ου κατά τη διάρκεια της διαιτητικής

διαδικασίας, το διαιτητικό δικαστήριο αποφαίνεται το αργότερο με την τελική του απόφαση, μετά από ακρόαση των μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'**ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ****Άρθρο 26****Ίση μεταχείριση και δικαίωμα ακρόασης**

Κατά τη διαιτητική διαδικασία τηρείται η αρχή της ισότητας και σε κάθε μέρος δίδεται πλήρης δυνατότητα ανάπτυξης των ισχυρισμών του και προσκόμισης των αποδεικτικών μέσων.

Άρθρο 27**Καθορισμός των διαδικαστικών κανόνων**

1. Με την επιφύλαξη του παρόντος Μέρους, τα μέρη, με τη συμφωνία τους, καθορίζουν ελεύθερα τη διαιτητική διαδικασία.

2. Ελλείψει συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο καθορίζει με την επιφύλαξη του παρόντος Μέρους, την προσφορότερη κατά την κρίση του διαδικασία και κρίνει ελεύθερα περί του παραδεκτού, της σημασίας και της βαρύτητας των αποδείξεων.

3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και επί της εμπιστευτικότητας ή μη της ύπαρξης της διαιτησίας, της διαιτητικής διαδικασίας και της διαιτητικής απόφασης.

4. Εφόσον διορισθεί γραμματέας, αυτός έχει τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του άρθρου 18 και την ευθύνη του άρθρου 22. Τα καθήκοντα, η αμοιβή του και όλα τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται στην πράξη με την οποία τον διορίζει το διαιτητικό δικαστήριο.

Άρθρο 28**Τόπος της διαιτησίας**

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τον τόπο της διαιτησίας. Ελλείψει συμφωνίας των μερών, τον τόπο της διαιτησίας καθορίζει το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διευκόλυνση των μερών.

2. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να συνεδριάζει σε οποιοδήποτε μέρος και με οποιονδήποτε τρόπο κρίνει πρόσφορο, προκειμένου να διασκεφθεί, να εξετάσει μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, να ακούσει τους διαδίκους, να ενεργήσει αυτοψία σε εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα ή να λάβει γνώση εγγράφων.

Άρθρο 29**Έναρξη της διαιτησίας**

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, η διαιτησία αρχίζει ως προς τη συγκεκριμένη διαφορά την ημέρα κατά την οποία η προσφυγή στη διαιτησία γνωστοποιήθηκε σε εκείνον κατά του οποίου απευθύνεται.

2. Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή έχει δικαίωμα να απαντήσει επί της προσφυγής εντός τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίησή της, εκτός αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει διαφορετικά.

Άρθρο 30 Γλώσσα

1. Τα μέρη καθορίζουν ελεύθερα τη γλώσσα ή τις γλώσσες που χρησιμοποιούνται στη διαιτησία. Αν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, η γλώσσα ή οι γλώσσες καθορίζονται από το διαιτητικό δικαστήριο. Εκτός αν η συμφωνία των μερών ή ο καθορισμός από το διαιτητικό δικαστήριο προβλέπει διαφορετικά, η επιλογή της γλώσσας έχει εφαρμογή σε κάθε έγγραφο των μερών, στην ακροαματική διαδικασία, στις αποφάσεις και στις γνωστοποιήσεις του διαιτητικού δικαστηρίου.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να διατάξει τα αποδεικτικά έγγραφα να συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα ή στις γλώσσες που συμφώνησαν τα μέρη ή που αυτό καθόρισε.

Άρθρο 31 Δικόγραφο αγωγής και δικόγραφο απάντησης στην αγωγή

1. Μετά την προσφυγή στη διαιτησία κατά το άρθρο 29 και μέσα στις προθεσμίες που έχουν ορίσει τα μέρη ή το διαιτητικό δικαστήριο, ο ενάγων εκθέτει στην αγωγή του το αντικείμενο της διαφοράς, το αίτημα, καθώς και τα πραγματικά περιστατικά που το θεμελιώνουν, ενώ ο εναγόμενος απαντά στην αγωγή και εκθέτει το αίτημά του. Με τα δικόγραφά τους αυτά, τα μέρη μπορούν να υποβάλουν και τα έγγραφα που θεωρούν ουσιώδη ή να μηνημονεύουν τα έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα που προτίθενται να υποβάλουν.

2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, κάθε μέρος μπορεί κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας να μεταβάλει ή συμπληρώσει το αίτημα ή την απάντηση του, εκτός αν τούτο δεν επιτραπεί από το διαιτητικό δικαστήριο, ιδίως λόγω καθυστερημένης υποβολής του.

Άρθρο 32 Ακροαματική και γραπτή διαδικασία

1. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει αν πρόκειται να τηρηθεί ακροαματική διαδικασία ή αν η διαιτητική διαδικασία διεξάγεται με έγγραφα και άλλα στοιχεία. Αν τα μέρη δεν απέκλεισαν την ακροαματική διαδικασία, το διαιτητικό δικαστήριο οφείλει σε κάθε περίπτωση που το ζητήσει ένα μέρος να διεξαγάγει ακροαματική διαδικασία, σε χρόνο που αυτό κρίνει κατάλληλο.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο ειδοποιεί τα μέρη εγκαίρως πριν από κάθε ακροαματική διαδικασία και κάθε διεξαγωγή αποδείξεων.

3. Δικόγραφα, έγγραφα ή πληροφορίες που ένα μέρος υποβάλλει ή ανακοινώνει στο διαιτητικό δικαστήριο, γνωστοποιούνται στο άλλο μέρος. Επίσης, το διαιτητικό δικαστήριο γνωστοποιεί στα μέρη κάθε έκθεση πραγματογνωμοσύνης και κάθε αποδεικτικό έγγραφο στα οποία ενδέχεται να στηρίζει την απόφασή του.

Άρθρο 33 Ερημοδικία

Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο:

α) Κηρύσσει περατωμένη τη διαιτησία, αν ο ενάγων χωρίς σπουδαίο λόγο δεν υποβάλει την αγωγή του, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31, εφαρμόζοντας την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 41.

β) Συνεχίζει τη διαδικασία, αν ο εναγόμενος παραλείπει χωρίς σπουδαίο λόγο να απαντήσει στην αγωγή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 31. Η παράλειψη του πρώτου εδαφίου δεν συνιστά ομολογία των ισχυρισμών του ενάγοντος.

γ) Μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία και να εκδώσει απόφαση με βάση τις υφιστάμενες αποδείξεις, αν ένα μέρος χωρίς σπουδαίο λόγο παραλείπει να παραστεί σε ακροαματική διαδικασία ή να προσκομίσει αποδεικτικά μέσα.

Άρθρο 34 Διορισμός πραγματογνώμονα από το διαιτητικό δικαστήριο

1. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να:

α) διορίσει έναν (1) ή περισσότερους πραγματογνώμονες με την εντολή να υποβάλουν έκθεση επί συγκεκριμένων υπό κρίση ζητημάτων,

β) επιβάλει σε κάθε μέρος να παράσχει στον πραγματογνώμονα κάθε σχετική πληροφορία ή να υποβάλει ή να καταστήσει προσιτά έγγραφα, εμπορεύματα ή άλλα αντικείμενα, προς εξέταση από τον πραγματογνώμονα.

2. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, ο πραγματογνώμονας, μετά από την υποβολή της γραπτής ή προφορικής έκθεσής του, οφείλει, ύστερα από αίτηση ενός μέρους ή όταν το διαιτητικό δικαστήριο το κρίνει απαραίτητο, να μετάσχει σε ακροαματική διαδικασία κατά την οποία τα μέρη μπορούν να του υποβάλουν ερωτήσεις και να καλέσουν μάρτυρες πραγματογνώμονες που ορίστηκαν από αυτά, προκειμένου να εκθέσουν τις απόψεις τους επί των συγκεκριμένων αμφισβητούμενων ζητημάτων.

Άρθρο 35 Επίδειξη εγγράφων και προσκομιδή αποδείξεων

1. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο έχει την εξουσία να επιβάλει στα μέρη να προσκομίσουν έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα που βρίσκονται στην κατοχή ή στη διάθεσή τους και πιθανολογείται ότι έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της διαιτησίας.

2. Η εξουσία της παρ. 1 ασκείται σε όποιο στάδιο της διαδικασίας κρίνει κατάλληλο το διαιτητικό δικαστήριο, ύστερα από αίτηση μέρους ή με πρωτοβουλία του διαιτητικού δικαστηρίου, και αφού έχει ζητηθεί από τα μέρη να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Άρθρο 36 Δικαστική συνδρομή κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων

Το διαιτητικό δικαστήριο ή ένα μέρος, με την έγκριση του διαιτητικού δικαστηρίου, μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 9 συνδρομή

κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων. Το δικαστήριο μπορεί να ικανοποιήσει το σχετικό αίτημα στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη διεξαγωγή αποδείξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 37

Εφαρμοστέο δίκαιο στην ουσία της διαφοράς

1. Το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου που επέλεξαν τα μέρη. Με την επιφύλαξη ρητής αντίθετης συμφωνίας των μερών, η επιλογή του δικαίου ή του δικαιίου συστήματος ενός κράτους δεν συμπεριλαμβάνει τους κανόνες σύγκρουσης του δικαίου του κράτους αυτού.

2. Ελλείψει επιλογής των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο εφαρμόζει το ουσιαστικό δίκαιο που υποδεικνύεται από τους κανόνες σύγκρουσης τους οποίους θεωρεί καταλληλότερους.

3. Το διαιτητικό δικαστήριο κρίνει κατά δικαία κρίση (ex aequo et bono) ή κατά την επιείκεια (ως amiable compositeur), μόνο αν τα μέρη το έχουν ρητά εξουσιοδοτήσει προς τούτο.

4. Σε κάθε περίπτωση, το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίζει σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και αφού λάβει υπόψη τις εμπορικές συνήθειες που έχουν εφαρμογή στη συγκεκριμένη συναλλαγή.

Άρθρο 38

Απόφαση από περισσότερους διαιτητές

Αν οι διαιτητές είναι περισσότεροι του ενός και με τη συμφωνία διαιτησίας δεν ορίζεται διαιφορετικά, αποφασίζουν κατά πλειοψηφία. Αν δεν σχηματισθεί πλειοψηφία, υπερισχύει η γνώμη του προέδρου του διαιτητικού δικαστηρίου. Διαδικαστικά ζητήματα μπορούν να ρυθμιστούν από τον πρόεδρο του διαιτητικού δικαστηρίου, αν του έχει δοθεί σχετική εξουσία από τα μέρη ή από όλους τους διαιτητές.

Άρθρο 39

Συμβιβασμός

1. Αν κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας τα μέρη επιλύσουν συμβιβαστικώς τη διαφορά, το διαιτητικό δικαστήριο περατώνει τη διαιτησία. Αν το ζητήσουν τα μέρη και το διαιτητικό δικαστήριο δεν έχει αντίρρηση, καταγράφει τον συμβιβασμό εκδίδοντας διαιτητική απόφαση κατά τους όρους του συμβιβασμού.

2. Η κατά την παρ. 1 διαιτητική απόφαση εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 40, αναφέρεται σε αυτήν ότι είναι διαιτητική απόφαση και έχει την ίδια ισχύ και τα ίδια αποτελέσματα με κάθε άλλη διαιτητική απόφαση που εκδίδεται επί της ουσίας της διαφοράς.

Άρθρο 40

Μορφή και περιεχόμενο της διαιτητικής απόφασης

1. Η διαιτητική απόφαση συντάσσεται εγγράφως και υπογράφεται από τον διαιτητή ή τους διαιτητές. Όταν οι

διαιτητές είναι περισσότεροι, αρκούν οι υπογραφές της πλειοψηφίας των μελών του διαιτητικού δικαστηρίου, υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται στην απόφαση με ειδική μνεία ο λόγος της έλλειψης των άλλων υπογραφών.

2. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, η διαιτητική απόφαση είναι αιτιολογημένη, εκτός αν πρόκειται για διαιτητική απόφαση με περιεχόμενο τον συμβιβασμό των μερών, κατά το άρθρο 39.

3. Η διαιτητική απόφαση αναφέρει τον χρόνο της έκδοσής της και τον τόπο της διαιτησίας, όπως αυτός καθορίζεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 28. Η διαιτητική απόφαση θεωρείται ότι εκδόθηκε στον τόπο αυτόν.

4. Σε κάθε μέρος παραδίδεται από ένα πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης. Η παράδοση αυτή δεν λογίζεται ως επίδοση για την αφετηρία της προθεσμίας της παρ. 3 του άρθρου 43.

Άρθρο 41

Περάτωση της διαιτησίας - Αμοιβή και έξοδα

1. Η διαιτησία περατώνεται με τη διαιτητική απόφαση ή με πράξη του διαιτητικού δικαστηρίου, σύμφωνα με την παρ. 2.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει πράξη περάτωσης της διαιτησίας όταν:

α) ο ενάγων αποσύρει το αγωγικό αίτημα, εκτός αν ο εναγόμενος προβάλλει αντιρρήσεις και το διαιτητικό δικαστήριο αναγνωρίζει ότι ο τελευταίος έχει έννομο συμφέρον για την τελειωτική επίλυση της διαφοράς,

β) τα μέρη συμφωνούν να περατωθεί η διαιτησία,

γ) το διαιτητικό δικαστήριο διαπιστώνει ότι, για οποιονδήποτε άλλο λόγο, η συνέχιση της διαδικασίας είναι περιττή ή αδύνατη.

3. Όταν περατωθεί η διαιτησία, παύει η εξουσία του διαιτητικού δικαστηρίου, με την επιφύλαξη του άρθρου 42 και της παρ. 5 του άρθρου 43.

4. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, το διαιτητικό δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, τη διαιτητική διαδικασία και ιδιαίτερα την έκβαση της διαιτησίας, επιμερίζει στα μέρη, με απόφασή του, τη δαπάνη της διαιτησίας, στην οποία περιλαμβάνονται και οι εύλογες δαπάνες των μερών για την υποστήριξή τους στη διαιτησία. Αν η δαπάνη δεν έχει καθορισθεί μέχρι το πέρας της διαιτησίας, ο καθορισμός και επιμερισμός μπορεί να γίνει με χωριστή διαιτητική απόφαση.

5. Αν πρόκειται να εκτελεστεί η διαιτητική απόφαση στην Ελλάδα, ο διαιτητής ή, αν το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από περισσότερους διαιτητές, ο οριζόμενος από το διαιτητικό δικαστήριο διαιτητής, ή εξουσιοδοτημένος τρίτος είναι υποχρεωμένος, όταν του ζητηθεί, να καταθέσει ένα πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου είναι ο τόπος της διαιτησίας ή, αν αυτός δεν μπορεί να προσδιορισθεί, του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Άρθρο 42**Διόρθωση και ερμηνεία της διαιτητικής απόφασης, έκδοση συμπληρωματικής διαιτητικής απόφασης**

1. Αν τα μέρη δεν έχουν ορίσει άλλη προθεσμία, κάθε μέρος μπορεί, εντός τριάντα (30) ημερών από την παράδοση της διαιτητικής απόφασης, να ζητήσει από το διαιτητικό δικαστήριο: α) να διορθώσει στην απόφαση λογιστικά, γραφικά ή παρεμφερή λάθη, β) να ερμηνεύσει ένα συγκεκριμένο τμήμα της διαιτητικής απόφασης, χωρίς να αλλοιώσει το διατακτικό της. Το αίτημα γνωστοποιείται στο άλλο μέρος. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαίνεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος. Η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου επί του αιτήματος διόρθωσης ή ερμηνείας αποτελεί μέρος της διαιτητικής απόφασης.

2. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως να διορθώσει κάθε λάθος από εκείνα που αναφέρονται στην περ. α' της παρ. 1 εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης.

3. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει, εντός τριάντα (30) ημερών από την παράδοση της διαιτητικής απόφασης, γνωστοποιώντας το αίτημά του στο άλλο μέρος, την έκδοση συμπληρωματικής απόφασης επί αιτημάτων που υποβλήθηκαν στη διαιτησία αλλά παραλείφθηκαν στη διαιτητική απόφαση. Το διαιτητικό δικαστήριο αποφαίνεται για το αίτημα αυτό εντός εξήντα (60) ημερών.

4. Το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να παρατείνει την προθεσμία διόρθωσης ή ερμηνείας της διαιτητικής απόφασης ή την προθεσμία έκδοσης της συμπληρωματικής απόφασης.

5. Το άρθρο 40 εφαρμόζεται για τη διόρθωση ή ερμηνεία διαιτητικής απόφασης, καθώς επίσης και στην περίπτωση της συμπληρωματικής απόφασης.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'
ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ****Άρθρο 43****Αγωγή ακύρωσης**

1. Κατά της διαιτητικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί μόνο αγωγή ακύρωσης, σύμφωνα με το παρόν.

2. Η διαιτητική απόφαση μπορεί να ακυρωθεί από το δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 9 μόνον αν:

α) Ο ενάγων προβάλλει και αποδεικνύει ότι:

αα) συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία διαιτησίας του άρθρου 10 δεν είχε την προς τούτο ικανότητα με βάση το επί της ικανότητας αυτής εφαρμοστέο δίκαιο ή ότι η συμφωνία διαιτησίας δεν είναι έγκυρη σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 ή ότι το διαιτητικό δικαστήριο έκρινε ότι δεν είχε δικαιοδοσία παρά την ύπαρξη έγκυρης συμφωνίας διαιτησίας, ή

αβ) δεν ειδοποιήθηκε κατά προσήκοντα τρόπο για τον ορισμό διαιτητή ή για τη διαδικασία της διαιτησίας, ή από άλλο λόγο περιήλθε σε ανυπαίτια αδυναμία να προβάλει τους ισχυρισμούς του, ή

αγ) η διαιτητική απόφαση αφορά σε διαφορά που δεν εμπίπτει στη συμφωνία διαιτησίας ή περιέχει διατάξεις που υπερβαίνουν τα όρια της συμφωνίας ή τα υποβληθέντα στη διαιτησία αγωγικά αιτήματα. Αν όμως οι διατάξεις που καλύπτονται από τη συμφωνία περί διαιτησίας μπορούν να αποχωρισθούν από εκείνες που δεν καλύπτονται, ακύρωση της διαιτητικής απόφασης χωρεί μόνο ως προς τις τελευταίες, ή

αδ) η συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήταν σύμφωνη με τη συμφωνία των μερών ή, αν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, η συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου ή η διαιτητική διαδικασία δεν ήταν σύμφωνη με το παρόν Μέρος, ή

αε) συντρέχει λόγος αναψηλάφησης των περ. 6 και 10 του άρθρου 544 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

β) Το δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 9 που επιλαμβάνεται της αγωγής ακύρωσης, κρίνει και αυτεπαγγέλτως ότι:

βα) το αντικείμενο της διαφοράς δεν είναι δεκτικό διαιτησίας κατά το ελληνικό δίκαιο,

ββ) η διαιτητική απόφαση είναι αντίθετη προς τη διεθνή δημόσια τάξη, όπως αυτή νοείται στο άρθρο 33 του Αστικού Κώδικα [π.δ. 456/1984, (Α' 164)], ανεξαρτήτως αν στη συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμόσθηκε ημεδαπό ή αλλοδαπό δίκαιο.

3. Η αγωγή ακύρωσης ασκείται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών, η οποία αρχίζει από την επίδοση της διαιτητικής απόφασης στο μέρος που την ασκεί. Αν εκρεμεί διόρθωση ή ερμηνεία ή συμπλήρωση της διαιτητικής απόφασης, κατά το άρθρο 42, τότε η προθεσμία αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Για την προθεσμία ως προς τον λόγο ακύρωσης της υποπερ. αε' της περ. α' της παρ. 2 του παρόντος εφαρμόζεται το άρθρο 545 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας περί αναψηλάφησης.

4. Κανείς δεν μπορεί να δημιουργήσει λόγο ακύρωσης από τις δικές του πράξεις ή παραλείψεις.

5. Το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτημα ή και αυτεπαγγέλτως, αντί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει τη διαιτητική απόφαση για ελάττωμα που εκτίθεται στην απόφαση του δικαστηρίου και μπορεί να αρθεί, να αναπέμψει τη διαφορά στο διαιτητικό δικαστήριο που είχε εκδώσει τη διαιτητική απόφαση, για την άρση του ελαττώματος αυτού, θέτοντας ταυτόχρονα προθεσμία έκδοσης νέας διαιτητικής απόφασης που δεν υπερβαίνει τις ενενήντα (90) ημέρες. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί από το διαιτητικό δικαστήριο μόνον αν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

6. Η ακύρωση της διαιτητικής απόφασης έχει ως συνέπεια, με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των μερών, την αναβίωση της διαιτητικής συμφωνίας ως προς τη διαφορά που κρίθηκε.

7. Με έγγραφη, ρητή και ειδική συμφωνία τους, τα μέρη μπορούν να παραιτηθούν οποτεδήποτε από την αγωγή ακύρωσης της διαιτητικής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή διατηρείται η δυνατότητα προβολής των λόγων ακύρωσης κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Άρθρο 44 Δεδικασμένο και εκτελεστότητα

1. Η διαιτητική απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.
2. Η διαιτητική απόφαση αποτελεί, από την έκδοσή της, δεδικασμένο, είναι εκτελεστή και εφαρμόζονται τα άρθρα 322, 324 έως 330, 332 έως 334 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το δεδικασμένο καταλαμβάνει και προδικαστικά ζητήματα που κρίθηκαν από το διαιτητικό δικαστήριο και εμπίπτουν στη διαιτητική συμφωνία. Η διαιτητική απόφαση ενεργεί έναντι τρίτων προσώπων, μόνον αν τα πρόσωπα αυτά δεσμεύονται από τη διαιτητική συμφωνία.

3. Η άσκηση της αγωγής ακύρωσης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης. Εφόσον έχει ασκηθεί παραδεκτά κατά το άρθρο 43 αγωγή ακύρωσης, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, να χορηγήσει αναστολή, με ή χωρίς εγγύηση, ώστου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αγωγής, αν πιθανολογεί την ευδοκίμηση κάποιου λόγου ακύρωσης.

Άρθρο 45 Αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων

1. Η αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων γίνεται σύμφωνα με το ν.δ. 4220/1961 «Περί κυρώσεως της εν Νέα Υόρκη την 10ην Ιουνίου 1958 υπογραφείσης συμβάσεως περί αναγνωρίσεως και εκτελέσεως αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων» (Α' 173).

2. Η διαιτητική απόφαση, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία εκδόθηκε, αναγνωρίζεται ως δεσμευτική και κηρύσσεται εκτελεστή ύστερα από έγγραφη αίτηση στο αρμόδιο δικαστήριο.

3. Το αιτούμενο την αναγνώριση ή την εκτέλεση της αλλοδαπής διαιτητικής απόφασης μέρος υποβάλλει στο αρμόδιο δικαστήριο την πρωτότυπη διαιτητική απόφαση ή επικυρωμένο αντίγραφο αυτής. Αν η διαιτητική απόφαση δεν έχει συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα, το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τον διάδικο σε υποβολή επίσημης μετάφρασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 46 Λειτουργία οργανισμών θεσμικής διαιτησίας

1. Μπορούν να λειτουργούν οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας με δήλωση που κατατίθεται από τον οργανισμό στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, κατόπιν υπηρεσιακού ελέγχου πλήρωσης των προϋποθέσεων του παρόντος. Οι οργανισμοί αυτοί έχουν εταιρική μορφή ανώνυμης εταιρείας, με ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο, ή είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, και διαθέτουν κανονισμό διαιτησίας και κατάλογο διαιτητών, αποκλειστικό ή ενδεικτικό, που απαρτίζεται από πρόσωπα εγγνωσμένου κύρους και εμπειρίας στη διεξαγωγή διαιτησιών. Επί των διαιτησιών που διεξάγονται κατά τον κανονισμό διαιτη-

σίας τέτοιου οργανισμού, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος ή οι διατάξεις του εβδόμου βιβλίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η δήλωση προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης συνοδεύεται από αντίγραφο του καταστικού, κατάλογο μετόχων, σύνθεση των διοικητικών και εποπτικών οργάνων, ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, αντίγραφο του κανονισμού διαιτησίας, κατάλογο των διαιτητών και ετήσια έκθεση δραστηριότητας. Οι οργανισμοί ενημερώνουν για κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών το Υπουργείο Δικαιοσύνης και πάντως μία (1) τουλάχιστον φορά τον χρόνο. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης τηρεί αρχεί των οργανισμών θεσμικής διαιτησίας, στο οποίο έχει πρόσβαση κάθε ενδιαφερόμενος, και μπορεί οποτεδήποτε να διενεργεί έλεγχο ως προς την τήρηση του παρόντος από τον οργανισμό διαιτησίας.

2. Οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας που έχουν εγκύρως συσταθεί και λειτουργούν στην αλλοδαπή, μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες θεσμικής διαιτησίας στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 47 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την τήρηση του αρχείου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 46 ως προς τον προβλεπόμενο έλεγχο των οργανισμών θεσμικής διαιτησίας.

Άρθρο 48 Μεταβατικές διατάξεις

1. Διαιτησίες οι οποίες άρχισαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξακολουθούν να διέπονται από τον ν. 2735/1999 (Α' 167). Συμφωνίες διαιτησίας που αναφέρονται στον ν. 2735/1999, νοούνται ως αναφερόμενες στον παρόντα νόμο.

2. Οι μόνιμες διαιτησίες που ρυθμίζονται από το άρθρο 902 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και τα άρθρα 131 και 132 του ν. 4194/2013 (Α' 208), εξακολουθούν να διέπονται από τις οικείες διατάξεις.

Άρθρο 49 Καταργούμενες διατάξεις

Με την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται ο ν. 2735/1999 (Α' 167).

ΜΕΡΟΣ Β' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Άρθρο 50

Ανακοίνωση αποφάσεων της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου - Προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 297 του ν. 4700/2020

Στο άρθρο 297 του ν. 4700/2020 (Α' 127) προστίθεται νέα παρ. 4Α ως εξής:

«4Α. Σε υποθέσεις αρμοδιότητας της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, η Ολομέλεια δύναται, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να δίνει στη δημοσιότητα, δια του Προέδρου του, μετά το πέρας της διάσκεψης, σύντομη ανακοίνωση για το περιεχόμενο της απόφασης που έλαβε και την ημερομηνία που εκτιμάται ότι πρόκειται να δημοσιευθεί το κείμενό της.».

Άρθρο 51

Μεταφορά αρμοδιότητας ελέγχου από τα κλιμάκια προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στους Επιτρόπους του Δικαστηρίου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 324 ν. 4700/2020

Η παρ. 1 του άρθρου 324 του ν. 4700/2020 (Α' 127) τροποποιείται ως προς το ύψος της προϋπολογιζόμενης δαπάνης των συμβάσεων για τις οποίες κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι αρμόδιο για τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας πριν από τη σύναψή τους και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και στις συμβάσεις αγοράς ακινήτων, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου επτακοσίων χιλιάδων (1.700.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.».

Άρθρο 52

Εκδίκαση συνταξιοδοτικών διαφορών από Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου - Αντικατάσταση της παρ. 1 και τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 178 ν. 4820/2021

Στο άρθρο 178 του ν. 4820/2021 (Α' 130) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται και β) η παρ. 3 τροποποιείται ως προς τις περιπτώσεις εφαρμογής του άρθρου 92 του ν. 4700/2020 (Α' 127) και το άρθρο 178 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 178

Ειδικές δικονομικές ρυθμίσεις

1.α. Συνταξιοδοτικές υποθέσεις, στις οποίες το κύριο νομικό ζήτημα που τίθεται έχει επιλυθεί με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παραπέμπονται από τον Πρόεδρο του Τμήματος ενώπιον του οποίου εκκρεμούν σε Πάρεδρο που υπηρετεί στο ίδιο Τμήμα για την εκδίκασή τους από αυτόν χωρίς ακροαματική διαδικασία. Από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης του Προέδρου για την παραπομπή της υπόθεσης σε Πάρεδρο, ο Πάρεδρος που ορίζεται διαθέτει όλες τις εξουσίες του δικαστηρίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις περ. β' έως ζ'. Ο Πάρεδρος παραμένει αρμόδιος για την οριστική εκδίκαση της υπόθεσης, ανεξάρτητα αν μετακινηθεί σε άλλο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

β. Προφανώς απαράδεκτες αιτήσεις δικαστικής προστασίας για λόγους που δεν αφορούν σε τυπικές ελλείψεις του δικογράφου ή του φακέλου απορρίπτονται από τον Πάρεδρο χωρίς τη συμπλήρωση των ελλείψεων αυτών. Προφανώς αβάσιμες αιτήσεις δικαστικής προστασίας απορρίπτονται χωρίς την εξέταση και τη διατύπωση κρίσης του Παρέδρου επί του παραδεκτού τους. Με την απόφαση καταλογίζεται σε βάρος του διαδίκου που υπέβαλε την προφανώς απαράδεκτη ή αβάσιμη αίτηση το μη καταβληθέν παράβολο.

γ. Επί βάσιμων κατά τη νομική τους θεμελίωση αιτήσεων δικαστικής προστασίας που παρουσιάζουν τυπικές ελλείψεις, ο Πάρεδρος ζητεί από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αιτούντος ή τον υπογράφοντα το δικόγραφο δικηγόρο ή τον ίδιο τον αιτούντα τη συμπλήρωση των ελλείψεων, τάσσοντας προθεσμία εξήντα (60) ημερών για την προσκόμιση των στοιχείων που ελλείπουν. Οι τυπικές ελλείψεις που διαπιστώθηκαν από τον Πάρεδρο, καταχωρίζονται σε σημείωμά του. Για το περιεχόμενο του σημειώματος ενημερώνεται ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αιτούντος ή ο υπογράφων το δικόγραφο δικηγόρος ή ο ίδιος ο αιτών, ακόμη και προφορικώς, από τη γραμματεία του Τμήματος. Ο χρόνος ειδοποίησης, τα στοιχεία που ζητούνται, η προθεσμία και ο χρόνος προσκόμισης αυτών βεβαιώνονται από τον γραμματέα του Τμήματος με σημείωση στο εσωτερικό του φακέλου του δικογράφου. Αν δεν προσκομιστούν τα στοιχεία εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, η αίτηση δικαστικής προστασίας απορρίπτεται για τον λόγο αυτόν.

δ. Επί βάσιμων κατά τη νομική τους θεμελίωση αιτήσεων δικαστικής προστασίας που παρουσιάζουν ουσιαστικές ελλείψεις ως προς την απόδειξη των ισχυρισμών και τη βασιμότητα των αξιώσεων του αιτούντος, ο Πάρεδρος ζητεί από τους διαδίκους, με τη διαδικασία που ορίζεται στην περ. γ', τη συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου. Μετά από την παρέλευση της προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αποφαίνεται οριστικά επί της ουσιαστικής βασιμότητας των αξιώσεων, χωρίς να διατάξει περαιτέρω αποδείξεις, εκτιμώντας ελεύθερα τα στοιχεία που υφίστανται στον φάκελο.

ε. Ο Πάρεδρος προβαίνει στις ενέργειες που αναφέρονται στις περ. γ' και δ' εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης του Προέδρου του Τμήματος με την οποία παραπέμπεται σε αυτόν κατά τη διαδικασία της περ. α' η υπόθεση.

στ. Αν ο φάκελος της υπόθεσης εμφανίζει συγχρόνως τυπικές και ουσιαστικές ελλείψεις κατά τις περ. γ' και δ', ο Πάρεδρος προβαίνει στις ενέργειες που είναι αναγκαίες για τη συμπλήρωση αυτών συγχρόνως.

ζ. Η οριστική απόφαση του Παρέδρου στην υπόθεση που παραπέμφθηκε σε αυτόν με τη διαδικασία του παρόντος εκδίδεται εντός προθεσμίας το αργότερο τεσσάρων (4) μηνών μετά από την παρέλευση της προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών που προβλέπεται στις περ. γ' και δ'. Ο Πάρεδρος μπορεί να προβεί σε οίκοθεν διόρθωση της απόφασης, αν διαπιστώσει λογιστικά λάθη ή προφανείς ανακρίβεις ή αν το διατακτικό της είναι ελλιπές ή ανακριβές. Η δυνατότητα αυτή παύει όταν αποφασίστει η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο από τον

Πρόεδρο του Τμήματος, κατά τα οριζόμενα στην περ. η'. η. Η απόφαση κοινοποιείται στους διαδίκους, οι οποίοι μπορούν, εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση, να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, εκθέτοντας αιτιολογημένα τους ειδικούς λόγους για την υποβολή αυτού του αιτήματος. Αποκλείται η επίκληση λόγων που αφορούν στη μη συμπλήρωση των τυπικών και ουσιαστικών ελλείψεων κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στις περ. γ' και δ'. Με την εισαγωγή της υπόθεσης από τον Πρόεδρο για συζήτηση στο ακροατήριο, η απόφαση του Παρέδρου παύει να ισχύει. Η υπόθεση εκδικάζεται από τριμελή σύνθεση του οικείου Τμήματος, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, στην οποία προεδρεύει Σύμβουλος και μετέχουν δύο (2) Πάρεδροι. Ο ιδιώτης διάδικος καταβάλλει παράβολο τριακοσίων (300) ευρώ, άλλως το αίτημά του είναι απαραδεκτό και η σχετική υπόθεση δεν εισάγεται για συζήτηση στο ακροατήριο. Το παράβολο επιστρέφεται, αν γίνει έστω και εν μέρει δεκτή η αίτηση δικαστικής προστασίας. Η οικεία σύνθεση αποφαίνεται αμετάκλητα εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο.

θ. Η σύνθεση της περ. η' αποφαίνεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο με την ίδια διαδικασία, χωρίς όμως την καταβολή παραβόλου, αν η απόφαση του Παρέδρου δεν μπορεί να εκτελεσθεί λόγω σφάλματος που περιέχει ή για άλλον σπουδαίο λόγο.

ι. Με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ορίζεται ο ειδικός τύπος απόδειξης των κοινοποίησεων στον πληρεξούσιο δικηγόρο του αιτούντος ή στον υπογράφοντα το δικόγραφο δικηγόρο ή στον αιτούντα, όπου αυτές προβλέπονται, καθώς και οι λοιπές λεπτομέρεις για την εφαρμογή του παρόντος.

ια. Για τη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων με τη διαδικασία που ορίζεται στις περ. α' έως ζ', Εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου με επταετή τουλάχιστον προϋπηρεσία στον βαθμό του Εισηγητή και του δόκιμου Εισηγητή προάγονται στον βαθμό του Παρέδρου εκτός οργανικών θέσεων.

2. Με εξαίρεση όσες υποθέσεις αφορούν σε κανονισμό για πρώτη φορά σύνταξης ή εμφανίζουν αποδεικτική δυσχέρεια, απαιτώντας ιδίως την προσφυγή σε εξέταση μαρτύρων, οι εφέσεις, οι εφέσεις αγωγές και οι αγωγές σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις που εκκρεμούν στο Ελεγκτικό Συνεδριο, πέραν της τριετίας και οι οποίες δεν δύνανται να εκδικασθούν για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με τα άρθρα 91 έως 93 του ν. 4700/2020 (Α' 127), μπορεί να εισάγονται από τον Πρόεδρο του αρμόδιου Τμήματος για να δικασθούν από πενταμελή σύνθεσή του, που συνεδριάζει σε συμβούλιο. Για την εκδίκαση σε συμβούλιο ενημερώνονται εγγράφως οι διάδικοι, οι οποίοι δύνανται, εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την επίδοση του σχετικού εγγράφου, να ζητήσουν την εκδίκαση της υπόθεσης στο ακροατήριο. Ο Πρόεδρος του Τμήματος απορρίπτει τις αντιρρήσεις των διαδίκων φορέων δημόσιας εξουσίας, αν κρίνει ότι η εκδίκαση της υπόθεσης στο ακροατήριο συνεπάγεται για τον αντίδικο των ανωτέρω φορέων, ιδιώτη διάδικο, καθυστέρηση

στην παροχή δικαστικής προστασίας μη συμβατή με την αρχή της δίκαιης δίκης.

3. Για τις υποθέσεις της παρ. 2 εφαρμόζεται το άρθρο 92 του ν. 4700/2020.

4. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, όταν δικάζει αναιρετικά, μπορεί μετά την αναίρεση της απόφασης να διακρατήσει και να δικάσει την υπόθεση ως δικαστήριο της ουσίας, αν κατά την κρίση του δεν χρειάζεται άλλη διευκρίνιση.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ Ν. 4871/2021

Άρθρο 53

Ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 6 ν. 4871/2021

Στην παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4871/2021 (Α' 246) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο με την προσθήκη ενός (1) δικαστικού υπαλλήλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που συμμετέχει εκ περιτροπής και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Αν η ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν αμιγώς στην οικονομική διοίκηση και διαχείριση, όπως ιδίως θέματα προϋπολογισμού, ισολογισμού και απολογισμού, στο Διοικητικό Συμβούλιο αντί του Γενικού Διευθυντή μετέχει ο Διευθυντής Οικονομικού Προγραμματισμού και Εποπτείας Οικονομικών Υποθέσεων. Αν η ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν στην επιλογή και κατάρτιση των εκπαιδευομένων οι οποίοι πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων, στο Διοικητικό Συμβούλιο, αντί του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, συμμετέχει ο Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης με τον αναπληρωτή του και αντί του Προέδρου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων ή της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος και του Προέδρου της Ένωσης των Δικαστικών Λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών, συμμετέχουν ένας (1) εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος, που είναι δικαστικός υπάλληλος των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, μετά από πρόταση της Πανελλήνιας Ένωσης Υπαλλήλων Γραμματείας Διοικητικών Δικαστηρίων ή ένας (1) δικαστικός υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, από τον Σύλλογο Υπαλλήλων των Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκ περιτροπής, και ένας (1) εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος, που είναι δικαστικός υπάλληλος των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και ορίζεται από την Ομοσπονδία Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος, με τον αναπληρωτή του.».

Άρθρο 54

Υπαγωγή της επιλογής, της κατάρτισης και της επιμόρφωσης των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών - Τροποποίηση άρθρων 55Α και 55Β - Προσθήκη άρθρου 55Ζ στον ν. 4871/2021

1. Το άρθρο 55Α του ν. 4871/2021 (Α' 246) τροποποιείται ως προς το πεδίο εφαρμογής με την προσθήκη και των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και το άρθρο 55Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρου 55Α

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους αφορούν στους δικαστικούς υπαλλήλους του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελών, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών.».

2. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 55Β του ν. 4871/2021 μετά από τις λέξεις «Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου» διαγράφονται οι λέξεις «ή μέλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης τοποθετείται ως Διευθυντής Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων, εκ περιτροπής, ανώτατος δικαστικός λειτουργός της διοικητικής ή της πολιτικής ποινικής δικαιοσύνης, που ορίζεται με απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Αποκλείεται ο ορισμός ως Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων, δικαστικού λειτουργού με βαθμό Προέδρου ή Αντιπροέδρου Ανωτάτων Δικαστηρίων ή Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.».

3. Η περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 55Δ του ν. 4871/2021 (Α' 246) τροποποιείται ως προς τη συγκρότηση του Συμβουλίου Σπουδών Δικαστικών Υπαλλήλων, με την προσθήκη και του Γενικού Συντονιστή Διοίκησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Στο Συμβούλιο Σπουδών Δικαστικών Υπαλλήλων μετέχουν: α) Ο Γενικός Διευθυντής, β) ο Διευθυντής Οικονομικού Προγραμματισμού και Εποπτείας Οικονομικών Υποθέσεων, γ) ο Διευθυντής Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων, δ) ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης της Γραμματείας του Εφετείου Αθηνών ή Θεσσαλονίκης ή του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών ή Θεσσαλονίκης ή της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών ή Θεσσαλονίκης ή ο Γενικός Συντονιστής Διοίκησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ε) ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης της Γραμματείας του Πρωτοδικείου Αθηνών ή Θεσσαλονίκης ή του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών ή Θεσσαλονίκης, που ορίζονται, εκ περιτροπής, μαζί με τους αναπληρωτές τους για θητεία ενός (1) έτους.».

4. Στην παρ. 2 του άρθρου 55Θ του ν. 4871/2021 (Α' 246) τροποποιούνται το πρώτο εδάφιο ως προς τη συγκρότηση της Επιτροπής εισαγωγικού διαγωνισμού, με την προσθήκη ενός (1) Συμβούλου του Ελεγκτικού Συ-

νεδρίου και ενός (1) Γενικού Συντονιστή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τους αναπληρωτές τους, και το δεύτερο εδάφιο ως προς τον ορισμό των μελών για την απαρτία και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η επιτροπή αποτελείται από:

α) έναν (1) Σύμβουλο Επικρατείας με αναπληρωτή έναν (1) Πρόεδρο Εφετών διοικητικών δικαστηρίων,

β) έναν (1) Αρεοπαγίτη, με αναπληρωτή έναν (1) Πρόεδρο Εφετών,

βα) έναν (1) Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με αναπληρωτή έναν (1) Αντεπίτροπο Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

γ) τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γραμματείας του Εφετείου Αθηνών ή Πειραιώς ή Θεσσαλονίκης, τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γραμματείας του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών ή Πειραιώς ή Θεσσαλονίκης, τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γραμματείας της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών ή Πειραιώς ή Θεσσαλονίκης, έναν (1) Γενικό Συντονιστή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με αναπληρωτή, οι οποίοι ορίζονται εκ περιτροπής,

δ) έναν (1) Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με αναπληρωτή έναν (1) Εισαγγελέα Εφετών,

ε) ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από τη βαθμίδα τουλάχιστον του Αναπληρωτή Καθηγητή των νομικών σχολών της χώρας, με τον αναπληρωτή του,

στ) τρεις (3) συμβούλους του Α.Σ.Ε.Π., με νομική κατάρτιση, με τους αναπληρωτές τους και

ζ) έναν (1) δικηγόρο με εικοσαετή τουλάχιστον πραγματική δικηγορική υπηρεσία, με τον αναπληρωτή του.

Στην επιτροπή προεδρεύει ο αρχαιότερος δικαστικός λειτουργός. Η επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον είναι παρόντα έξι (6) μέλη. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του προεδρεύοντος.

5. Η περ. β' του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 55Ι του ν. 4871/2021 τροποποιείται ως προς το περιεχόμενο της γραπτής εξέτασης του διαγωνισμού για την επιλογή εκπαιδευομένων που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων και το δεύτερο εδάφιο διαμορφώνεται ως εξής:

«Το πρώτο στάδιο, το οποίο διεξάγεται στη Θεσσαλονίκη, εντός του τρίτου δεκαημέρου του μηνός Ιουνίου, περιλαμβάνει γραπτή εξέταση, με τη μορφή γραπτού δοκιμίου ή θεμάτων πολλαπλής επιλογής, στα εξής αντικείμενα, που εξετάζονται ως ακολούθως:

α) θέμα γενικής παιδείας,

β) θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία των δικαστηρίων και των εισαγγελών που περιλαμβάνει στοιχεία του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων [ν. 4798/2021 (Α' 68)], του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών [ν. 4938/2022 (Α' 109)] και του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου [ν. 4820/2021 (Α' 130)] και

γ) στοιχεία δικαίου, ιδίως συνταγματικού και δικονομικού.».

6. Οι περ. α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 55Κ του ν. 4871/2021 αντικαθίστανται και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η επιτροπή αποτελείται από: α) έναν (1) Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τον αναπληρωτή του

ή έναν (1) Πρόεδρο Εφετών του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με τον αναπληρωτή του που ορίζονται εκ περιτροπής, β) έναν (1) Πρόεδρο Εφετών του Εφετείου Θεσσαλονίκης, με αναπληρωτή έναν (1) Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης και γ) έναν (1) δικαστικό υπάλληλο με ειδίκευση στην πληροφορική.».

7. Μετά από το άρθρο 55ΛΣΤ του ν. 4871/2021 προστίθεται άρθρο 55Ζ με τίτλο «Ειδικές ρυθμίσεις για τους δικαστικούς υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου» ως εξής:

«Άρθρο 55Ζ

Ειδικές ρυθμίσεις για τους δικαστικούς υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου

1. Στη διδακτέα ύλη του προγράμματος σπουδών της παρ. 1 του άρθρου 55Ζ μπορεί να περιλαμβάνονται ειδικά γνωστικά αντικείμενα για τους εκπαιδευόμενους που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Για τους εκπαιδευόμενους που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το δεύτερο στάδιο κατάρτισης, κατά την παρ. 1 του άρθρου 55ΚΒ, περιλαμβάνει πρακτική άσκηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

3. Η επιλογή, κατά την παρ. 2 του άρθρου 55ΚΘ, των δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνεδρίου που επιμορφώνονται, γίνεται μετά από γνώμη του Γενικού Συντονιστή Διοίκησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Από τις διατάξεις του παρόντος δεν αποκλείεται η συμμετοχή δικαστικών υπαλλήλων του Ελεγκτικού Συνέδριου σε επιμορφωτικά προγράμματα που οργανώνει το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.».

ΜΕΡΟΣ Γ' ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Άρθρο 55

Ειδικός διανεμητικός λογαριασμός δικαστικών επιμελητών - Αντικατάσταση άρθρου 51 ν. 2318/1995

1. Το άρθρο 51 του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών [ν. 2318/1995 (Α' 126)] αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 51

Ειδικός διανεμητικός λογαριασμός

1. Συστίνεται ειδικός διανεμητικός λογαριασμός με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου του οικείου συλλόγου δικαστικών επιμελητών, με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του, η οποία επικυρώνεται από τη γενική συνέλευση του συλλόγου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 99, με την ειδική πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων μελών της. Σκοπός του ειδικού διανεμητικού λογαριασμού είναι η διανομή μερίσματος στο σύνολο των ενεργών μελών του οικείου συλλόγου δικαστικών επιμελητών και η ρύθμιση της παρακράτησης των πόρων του. Με την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης συγκροτείται ελεγκτική επιτροπή για τη νομιμότητα της διαχείρισης του ειδικού

διανεμητικού λογαριασμού, η οποία αποτελείται από δύο (2) Πρωτοδίκες της εφετειακής έδρας, στην οποία εδρεύει ο οικείος σύλλογος δικαστικών επιμελητών, με τους αναπληρωτές τους, καθώς και έναν (1) δικαστικό επιμελητή μέλος της διοίκησης του οικείου συλλόγου, με τον αναπληρωτή του. Οι δικαστικοί λειτουργοί ορίζονται μετά από πρόταση του προέδρου του οικείου δικαστηρίου και ο δικαστικός επιμελητής μετά από πρόταση του προέδρου του οικείου συλλόγου δικαστικών επιμελητών.

2. Οι πόροι του ειδικού διανεμητικού λογαριασμού προέρχονται από την υποχρεωτική καταβολή εισφορών, με τη μορφή παρακράτησης, το ποσοστό της οποίας ορίζεται με την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης της παρ. 1, και το οποίο δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) επί της δικαιούμενης καθαρής αμοιβής κάθε δικαστικού επιμελητή σε ολόκληρη την επαγγελματική ύλη του, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 1, μετά από αφαίρεση του ποσού της παρακράτησης φόρου. Το ποσοστό του πρώτου εδαφίου δύναται να αναπροσαρμόζεται, τηρουμένου του ανώτατου ορίου του ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%), με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η διαδικασία είσπραξης, απόδοσης και διανομής των ποσών που παρακρατούνται, ο χρόνος απόδοσης και διανομής, τα ποσοστά που παρακρατεί ο σύλλογος, καθώς και άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

3. Υπόχρεος προς καταβολή του ποσοστού που παρακρατείται είναι ο δικαστικός επιμελητής, καθώς και οι αστικές εταιρείες δικαστικών επιμελητών, η λειτουργία των οποίων διέπεται από την παρ. 4 του άρθρου 19 του παρόντος και το π.δ. 68/2011 (Α' 153), τα μέλη των οποίων διενεργούν τις διαδικαστικές πράξεις. Σε περίπτωση καθυστέρησης απόδοσης των παρακρατούμενων ποσοστών από τα υπόχρεα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου, επιβάλλεται προσαύξηση σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) κατ' έτος.

4. Ειδικά επί αμοιβών που αφορούν στις επιδόσεις και τις λοιπές διαδικαστικές πράξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του παρόντος, οι οποίες διενεργούνται για λογαριασμό: α) νομικών προσώπων που εμπίπτουν στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), β) Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, γ) επιχειρήσεων κοινής αφελείας, δ) πιστωτικών ιδρυμάτων, ελληνικών και ξένων, ε) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, ελληνικών και αλλοδαπών, στα οποία εκχωρούνται η είσπραξη, η εξασφάλιση και η διαχείριση απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων ή νομικών προσώπων στα οποία μεταβιβάζονται δικαιώματα και απαιτήσεις κατά των οφειλετών πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.) και εταιρειών απόκτησης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (Ε.Α.Α.Δ.Π.) του ν. 4354/2015 (Α' 176), δύναται να θεσπίζεται με την απόφαση της παρ. 1 του παρόντος υποχρέωση παρακράτησης του ποσοστού και απόδοσής του απευθείας από τον εντολέα στον οικείο σύλλογο δικαστικών επιμελητών. Με την ίδια απόφα-

ση δύναται να ορίζεται το ποσοστό της αμοιβής που παρακρατείται και αποδίδεται στον λογαριασμό του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, τηρουμένου πάντως του ανώτατου ορίου του πρώτου εδαφίου της παρ. 2. Το ύψος του ποσοστού της αμοιβής των δικαστικών επιμελητών για τις επιδόσεις και των αμοιβών για τις λοιπές διαδικαστικές πράξεις της παρ. 2 δύναται να είναι είτε όμοιο είτε διαφορετικό.

5. Η αξίωση καταβολής μερισμάτων που δεν ζητήθηκαν από τους δικαιούχους του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) έτους από την ημερομηνία έναρξης της διανομής, παραγράφεται και τα αναλογούντα ποσά περιέρχονται αυτοδικαίως στον ειδικό διανεμητικό λογαριασμό του συλλόγου στον οποίο ανήκει ο δικαιούχος.».

2. Η υπ' αρ. 36581/12.4.1991 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (Β' 275), περί καθορισμού αποδιδόμενου ποσοστού στον σύλλογο δικαστικών επιμελητών Εφετείων Αθηνών - Πειραιώς - Αιγαίου - Δωδεκανήσου από την αμοιβή των μελών του και η υπ' αρ. 142193/16.12.1996 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (Β' 1176), περί παρακράτησης ποσοστού αμοιβής και διανομής στα μέλη του συλλόγου δικαστικών επιμελητών Εφετείου Θεσσαλονίκης, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης της παρ. 1 του άρθρου 51 του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών, όπως αντικαθίσταται με την παρ. 1 του παρόντος.

Άρθρο 56

**Αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης Συλλόγου
Δικαστικών Επιμελητών - Τροποποίηση
άρθρου 97 v. 2318/1995**

Στο άρθρο 97 του v. 2318/1995 (Α' 126) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) προστίθεται τίτλος, β) στην περ. α' επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) το δεύτερο εδάφιο της περ. γ' τροποποιείται ως προς την απαιτούμενη απαρτία και πλειοψηφία για τη λήψη απόφασης της Γενικής Συνέλευσης σχετικά με την καθιέρωση ειδικών εισφορών και το άρθρο 97 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 97

Αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου είναι αρμόδια για:

α) την εκλογή της εφορευτικής επιτροπής κατά το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 96,

β) τον έλεγχο των πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου, την ψήφιση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων την έγκριση του απολογισμού και τον έλεγχο της διαχειρίσεως της περιουσίας του Συλλόγου,

γ) την καθιέρωση ειδικών εισφορών με καθορισμό συγχρόνως του σκοπού για τον οποίο θα διατεθούν. Για τη λήψη τέτοιας απόφασης απαιτείται η παρουσία του ενός τρίτου (1/3) των μελών του Συλλόγου που διαθέτουν δικαίωμα ψήφου και η ειδική πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων,

δ) την υποβολή προτάσεων κατά το άρθρο 51 του παρόντος,

ε) την απόφαση για κάθε ζήτημα που ενδιαφέρει τον Σύλλογο και τα μέλη του.».

Άρθρο 57

**Απαρτία Γενικής Συνέλευσης Συλλόγου
Δικαστικών Επιμελητών - Τροποποίηση
άρθρου 99 v. 2318/1995**

Στο άρθρο 99 του v. 2318/1995 (Α' 126) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) προστίθεται τίτλος, β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 προστίθεται μετά από τη λέξη «δικαίωμα» η λέξη «ψήφου» και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) στην παρ. 2 διαγράφονται οι λέξεις «με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 51 και της περ. γ' του άρθρου 97 του παρόντος», δ) στην παρ. 3 προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και το άρθρο 99 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 99

Απαρτία Γενικής Συνέλευσης

1. Η Συνέλευση λογίζεται ότι βρίσκεται σε απαρτία εάν παρευρίσκεται το ένα τέταρτο (1/4) τουλάχιστον από τα μέλη που είναι γραμμένα στο μητρώο του συλλόγου, σε κάθε περίπτωση όχι λιγότερα των τριάντα (30). Δεν υπολογίζονται για τη διαμόρφωση της απαρτίας και δεν έχουν δικαίωμα ψήφου τα μέλη που τελούν σε αργία, αναστολή ή δεν έχουν εκπληρώσει τις προς τον σύλλογο και την ομοσπονδία οικονομικές τους υποχρεώσεις.

2. Η συνεδρίαση αρχίζει με τη διαπίστωση της απαρτίας, η οποία θεωρείται ότι υπάρχει σε όλη τη διάρκεια της συζητήσεως και κατά τη λήψη των σχετικών αποφάσεων.

3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει απαρτία, η Συνέλευση επαναλαμβάνεται εντός είκοσι (20) ημερών. Σε αυτήν την περίπτωση, απαρτία υπάρχει, εάν παρευρίσκεται το ένα όγδοο (1/8) τουλάχιστον των μελών του Συλλόγου, και σε κάθε περίπτωση όχι λιγότερα των είκοσι (20) μελών, με την εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 και της παρ. 2. Αν ματαιωθεί και η συνεδρίαση αυτή από έλλειψη απαρτίας, δεν συγκαλείται πλέον η Συνέλευση, αλλά για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης αποφασίζει το διοικητικό συμβούλιο.

4. Στις συνεδριάσεις της συνελεύσεως παρευρίσκονται μόνο τα μέλη του Συλλόγου. Η παρουσία άλλων προσώπων επιτρέπεται μετά από απόφαση και πρόσκληση του διοικητικού συμβουλίου ή απόφαση της Συνελεύσεως.».

Άρθρο 58

Επιμόρφωση νομικών παραστατών

1. Για την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των καθηκόντων των δικηγόρων ως νομικών παραστατών κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, όπως ρυθμίζεται από τον v. 4640/2019 (Α' 190), δύνανται οι δικηγόροι να παρακολουθήσουν εξειδικευμένα επιμορφωτικά σεμινάρια σε συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν τον ως άνω ρόλο τους, τα οποία υλοποιούνται για το σύνολο των ενδιαφερόμενων δικηγόρων που υποβάλλουν αίτηση κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του. Η δαπάνη για την εφαρμογή του παρόντος καλύπτεται από συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα, καθώς και πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τηρουμένων των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, και Οικονομικών καθορίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες για τη διαδικασία, το περιεχόμενο, τη διάρκεια της επιμόρφωσης, το ύψος της αποζημίωσης των φορέων επιμόρφωσης, τα κριτήρια και τον τρόπο επιλογής τους, το ύψος του επιδόματος που πρόκειται να λάβουν οι επιμορφωθείς δικηγόροι, τον τρόπο καταβολής του και τον τρόπο επιλογής τους στα επιμορφωτικά σεμινάρια του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 59

Αποδοχές Προέδρου, Συμβούλων και μελών ΕΑΔΗΣΥ - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 349 ν. 4412/2016

Η παρ. 8 του άρθρου 349 του ν. 4412/2016 (Α' 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι αποδοχές του Προέδρου και των Συμβούλων της Αρχής ορίζονται στο ύψος των αποδοχών που προβλέπονται στο άρθρο 13 του ν. 4590/2019 (Α' 17) για τον Πρόεδρο και τα μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), αντίστοιχα. Για τα μέλη της Αρχής εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015 (Α' 176).».

Άρθρο 60

Επέκταση αποζημίωσης της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2521/1997 στον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και τον Επίτροπο της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων - Τροποποίηση άρθρου 186 ν. 4820/2021

Το άρθρο 186 του ν. 4820/2021 (Α' 130) τροποποιείται με την προσθήκη του Επίτροπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και του Επίτροπου της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων στους δικαιούχους της αποζημίωσης της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2521/1997 (Α' 174) και το άρθρο 186 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 186

Χορήγηση αποζημίωσης ανωτάτων δικαστικών λειτουργών

Η αποζημίωση της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2521/1997 (Α' 174) χορηγείται και στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και τον Επίτροπο της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων.».

Άρθρο 61

Προσδιορισμός της αξίας απαλλοτριωμένου ακινήτου - Συμμόρφωση προς τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων

[ν. 2882/2001 (Α' 17)] προστίθεται η φράση «, εφόσον αυτή υπερβαίνει την κατά τον χρόνο συζήτησης για τον προσωρινό προσδιορισμό αξία του απαλλοτριωμένου ακινήτου» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η αποζημίωση πρέπει να είναι πλήρης και να ανταποκρίνεται στην αξία του απαλλοτριωμένου ακινήτου κατά το χρόνο της συζήτησης ενώπιον του δικαστηρίου για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης ή, σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό, κατά το χρόνο της συζήτησης για τον προσδιορισμό αυτόν.

Αν η συζήτηση για τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης διεξαχθεί μετά την παρέλευση έτους από τη συζήτηση για τον προσωρινό προσδιορισμό, τότε για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη η αξία κατά τον χρόνο συζήτησης για τον οριστικό προσδιορισμό, εφόσον αυτή υπερβαίνει την κατά τον χρόνο συζήτησης για τον προσωρινό προσδιορισμό αξία του απαλλοτριωμένου ακινήτου. Ως κριτήριο για την εκτίμηση της αξίας του απαλλοτριωμένου ακινήτου λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, η αξία που έχουν κατά τον κρίσιμο χρόνο παρακείμενα και ομοειδή ακίνητα, που προσδιορίζεται κυρίως από την αντικειμενική αξία, τα τιμήματα σε συμβόλαια μεταβιβασης κυριότητας ακινήτων, τα οποία συντάχθηκαν κατά το χρόνο της κήρυξης της απαλλοτρίωσης, καθώς και η πρόσοδος του απαλλοτριωμένου.».

Άρθρο 62

Σύσταση ομάδων εργασίας σε προγράμματα αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης και αμοιβή των μελών τους - Τροποποίηση περ. α) παρ. 6 άρθρου 5 ν. 2408/1996

1. Στην περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 2408/1996 (Α' 104) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται: αα) ως προς το αντικείμενο εργασίας των ειδικών επιτροπών ή ομάδων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, αβ) τα πρόσωπα που δύναται να αποτελέσουν μέλη των ειδικών επιτροπών ή ομάδων με την προσθήκη των εισαγγελικών λειτουργών και των προσώπων που παρέχουν εκπαιδευτικό ή ερευνητικό έργο και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, β) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται ως προς τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία καταβολής αποζημίωσης στα μέλη των ειδικών επιτροπών ή ομάδων εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, γ) το τρίτο εδάφιο διαγράφεται και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να συνιστώνται ειδικές επιτροπές ή ομάδες εργασίας για τον σχεδιασμό, τη μελέτη, την επεξεργασία, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που σχετίζονται με την οργάνωση και τη λειτουργία της δικαιοσύνης και την αποτελεσματικότητα της απονομής της από δικαστικούς ή εισαγγελικούς λειτουργούς εν ενεργεία ή μη, δικαστικούς υπαλλήλους, μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και πρόσωπα που παρέχουν εκπαιδευτικό ή ερευνητικό έργο σε πανεπιστήμια, δικηγόρους, υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου

Δικαιοσύνης ή άλλων υπηρεσιών και πρόσωπα τα οποία διαθέτουν τις κατά περίπτωση απαιτούμενες γνώσεις ή εμπειρία. Κατ' εξαίρεση, εφόσον συντρέχουν οι εξαιρετικές περιστάσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), στους Προέδρους, τα μέλη και τους γραμματείς των ανωτέρω επιτροπών και ομάδων εργασίας, καταβάλλεται αποζημίωση σύμφωνα με τη διαδικασία και τους όρους των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015.».

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και στις επιτροπές και ομάδες εργασίας που έχουν συγκροτηθεί για τα υπό εξέλιξη προγράμματα, εφόσον η σχετική δαπάνη δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό ή καλύπτεται αποκλειστικά από συγχρηματοδοτούμενα επιχειρησιακά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και για τα οποία έχουν ήδη συναφθεί οι σχετικές συμφωνίες επιδότησης. Ειδικώς για τα υπό εξέλιξη προγράμματα, οι συνέπειες συγκρότησης των συλλογικών οργάνων του πρώτου εδαφίου ανατρέχουν στην ημερομηνία σύναψης των σχετικών συμφωνιών.

Άρθρο 63

Συμμετοχή δικαστικών λειτουργών σε ομάδες εργασίας για προγράμματα και ειδικότερα θέματα του Υπουργείου Δικαιοσύνης - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 48 ν. 4938/2022

Η παρ. 5 του άρθρου 48 του ν. 4938/2022 (Α' 109) τροποποιείται με την προσθήκη των δικαστικών ή επιτροπών ή ομάδων εργασίας για τον σχεδιασμό, τη μελέτη, την επεξεργασία, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης που σχετίζονται με την οργάνωση και λειτουργία της δικαιοσύνης και την αποτελεσματικότητα της απονομής της και η παρ. 5 του άρθρου 48 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η συμμετοχή δικαστικών ή εισαγγελικών λειτουργών: α) στην υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων με αντικείμενο την ανάπτυξη, την προώθηση και τη βελτίωση της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και β) σε επιτροπές ή ομάδες εργασίας για τον σχεδιασμό, τη μελέτη, την επεξεργασία, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που σχετίζονται με την οργάνωση και λειτουργία της δικαιοσύνης και την αποτελεσματικότητα της απονομής της συνιστά δικαστικό έργο, το οποίο παρέχεται στο πλαίσιο των υπηρεσιακών καθηκόντων τους. Η επιλογή του δικαστικού ή εισαγγελικού λειτουργού που μετέχει σε ειδικές επιτροπές και ομάδες εργασίας για την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των ως άνω προγραμμάτων και δράσεων και για τη μελέτη και την επεξεργασία αυτών, γίνεται με πράξη του οργάνου που διευθύνει το δικαστήριο ή την εισαγγελία, στην οργάνωση του οποίου ή της οποίας αποσκοπούν οι δράσεις, τα προγράμματα και τα ζητήματα, που εξετάζονται, και στο οποίο υπηρετεί ο επιλεγόμενος λειτουργός. Όταν οι δράσεις, τα προγράμματα και τα θέματα, που εξετάζονται, αποσκοπούν στην οργάνωση περισσότερων δικαστηρίων ή εισαγγελιών, η επιλογή γίνεται με πράξη του προέδρου του οικείου ανώτατου δικαστηρίου ή του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων.».

Άρθρο 64

Συμμετοχή δικαστικών υπαλλήλων και λοιπών προσώπων σε ομάδες εργασίας για προγράμματα και ειδικότερα θέματα του Υπουργείου Δικαιοσύνης - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 112 ν. 4798/2021

Η παρ. 3 του άρθρου 112 του ν. 4798/2021 (Α' 68) τροποποιείται με την προσθήκη επιτροπών ή ομάδων εργασίας για τον σχεδιασμό, τη μελέτη, την επεξεργασία, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που σχετίζονται με την οργάνωση και λειτουργία της δικαιοσύνης και την αποτελεσματικότητα της απονομής της και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η συμμετοχή δικαστικών υπαλλήλων α) στην υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων με αντικείμενο την ανάπτυξη, την προώθηση και τη βελτίωση της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και β) σε ειδικές επιτροπές ή ομάδες εργασίας για τον σχεδιασμό, τη μελέτη, την επεξεργασία, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που σχετίζονται με την οργάνωση της δικαιοσύνης και την αποτελεσματικότητα της απονομής της και την επεξεργασία των ως άνω θεμάτων, επιλέγονται με πράξη του οργάνου που διευθύνει το δικαστήριο ή την εισαγγελία ή τη δικαστική υπηρεσία, στην οργάνωση του οποίου ή της οποίας αποσκοπούν οι δράσεις, τα προγράμματα και τα θέματα, που εξετάζονται, αποσκοπούν στην αποτελεσματικότητα της απονομής της συνιστά δικαστικό έργο, το οποίο παρέχεται στο πλαίσιο των υπηρεσιακών καθηκόντων τους. Οι δικαστικοί υπάλληλοι που συμμετέχουν σε επιτροπές και ομάδες εργασίας για την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των ως άνω προγραμμάτων και δράσεων και για τη μελέτη και την επεξεργασία αυτών, γίνεται με πράξη του μελέτη θέματα και στο οποίο υπηρετούν.».

Άρθρο 65

Προσκόμιση εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή στην τακτική διαδικασία - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 237 ΚΠολΔ

Στην παρ. 9 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας [π.δ 503/1985, (Α' 182)] προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Μέσα σε οκτώ (8) εργάσιμες ημέρες από την εξέταση των μαρτύρων ή των διαδίκων ή τη διενέργεια της αυτοψίας ή της πραγματογνωμοσύνης οι διάδικοι δικαιούνται με προσθήκη να προβούν μόνο σε αξιολόγηση των αποδείξεων αυτών. Μετά το πέρας της συζήτησης ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου ή επί πολυμελούς συνθέσεως ο Εισηγητής δύνανται να ζητούν από τους διαδίκους να προσκομίσουν σε ηλεκτρονική μορφή αντίγραφο του δικογράφου της αγωγής, των προτάσεων και της προσθήκης.».

Άρθρο 66

Προσκόμιση εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή στις μικροδιαφορές - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 469 ΚΠολΔ

Στην παρ. 1 του άρθρου 469 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τέταρτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Κατά την ορισμένη δικάσιμη η υπόθεση συζητείται με την παρουσία των διαδίκων. Αν αυτοί συμφωνούν,

μπορούν να καταθέσουν κοινή δήλωση κατά την παρ. 2 του άρθρου 242. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 237, το άρθρο 260, η παρ. 3 του άρθρου 271, οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 272 και το άρθρο 501 εφαρμόζονται αναλόγως. Μετά το πέρας της συζήτησης ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου δύναται να ζητεί από τους διαδίκους να προσκομίσουν σε ηλεκτρονική μορφή αντίγραφο του δικογράφου της αγωγής, του υπομνήματος και της προσθήκης.».

Άρθρο 67

Προσκόμιση εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή στα ένδικα μέσα και στις ανακοπές - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 495 ΚΠολΔ

Στο άρθρο 495 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 237, περί προσκόμισης εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή, εφαρμόζεται αναλόγως και για τα ένδικα μέσα και τις ανακοπές του παρόντος κεφαλαίου.».

Άρθρο 68

Διορθώσεις παροραμάτων στις ρυθμίσεις του ν. 4938/2022 για την επιθεώρηση των δικαστηρίων, των εισαγγελών και των δικαστικών λειτουργών - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 97, παρ. 2 άρθρου 100, παρ. 1 άρθρου 102 και άρθρου 129 ν. 4938/2022

1. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 97 του ν. 4938/2022 (Α' 109) η λέξη «επόμενου» αντικαθίσταται από τη λέξη «μεθεπόμενου» και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου Επιθεώρησης και των επιθεωρητών συμβούλων επικρατείας είναι διετής. Αρχίζει τη 16η Σεπτεμβρίου του έτους κατά το οποίο γίνεται η κλήρωση και λήγει τη 15η Σεπτεμβρίου του μεθεπόμενου του ορισμού τους έτους.».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4938/2022 τροποποιείται ως προς τον χρόνο που καταλαμβάνει η επιθεώρηση που διενεργούν οι σύμβουλοι επικρατείας, αρεοπαγίτες και αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η επιθεώρηση που διενεργούν οι σύμβουλοι επικρατείας, αρεοπαγίτες και αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου αφορά στο χρονικό διάστημα των δύο (2) ετών που έχουν προηγηθεί από τη 16η Σεπτεμβρίου του έτους ορισμού του επιθεωρητή.».

3. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 102 του ν. 4938/2022 μετά τη λέξη «εισαγγελία» προστίθενται οι λέξεις «ή το τριμελές συμβούλιο διεύθυνσης του δικαστηρίου» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Προς τον σκοπό της διενέργειας της επιθεώρησης της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 101, ο διευθύνων το δικαστήριο ή την εισαγγελία ή το τριμελές συμβούλιο διεύθυνσης του δικαστηρίου υποβάλλει στον αρμόδιο επιθεωρητή (σύμβουλο επικρατείας, αρεοπαγίτη ή αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου) έκθεση απολογισμού του έργου του κατά το επιθεωρούμενο χρονικό διάστημα, η οποία κοινοποιείται και στο Συμβούλιο Επιθεώρησης.

Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει, ιδίως, τεκμηριωμένη αναφορά:

α) στα κριτήρια με βάση τα οποία συγκροτούνται τα τμήματα του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας και κατανέμονται οι υποθέσεις και τα λοιπά καθήκοντα κατά τμήμα, δικαστές και εισαγγελείς και υπαλλήλους της γραμματείας,

β) στην ενημερότητα της υπηρεσίας ως προς τη διεκπεραίωση των υποθέσεων και, ιδίως, ως προς τους μέσους χρόνους των διαδικασιών ανά φάση (προσδιορισμό, εκδίκαση, έκδοση απόφασης) και κατηγορία,

γ) προκειμένου περί εισαγγελέων, στις αυτεπάγγελτες παραγγελίες για τη διενέργεια προανακριτικών εξετάσεων επί ζητημάτων ευρέος ποινικού ενδιαφέροντος,

δ) στον τρόπο διεξαγωγής των συνεδριάσεων,

ε) στην ψηφιοποίηση και τη χρήση των νέων τεχνολογιών από δικαστικούς λειτουργούς, εισαγγελείς και υπαλλήλους της γραμματείας και

στ) στην καταλληλότητα, ασφάλεια και καθαριότητα των κτιρίων.

Με βάση την ανωτέρω έκθεση απολογισμού, τα διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα, καθώς και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο, ο επιθεωρητής συντάσσει έκθεση αξιολόγησης του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας.».

4. Στο άρθρο 129 του ν. 4938/2022 προστίθεται παρ. 11 ως εξής:

«11. Όπου στις διατάξεις του παρόντος που ρυθμίζουν την επιθεώρηση γίνεται αναφορά στον διευθύνοντα το δικαστήριο, νοείται το τριμελές συμβούλιο διεύθυνσης, εφόσον υφίσταται.».

Άρθρο 69

Διαδικασία εκκαθάρισης και πληρωμής αποζημιώσεων δικηγόρων νομικής βοήθειας που προκύπτουν από ειδικά γραμμάτια που έχουν εκδοθεί από 1.1.2019 έως 31.12.2022

1. Κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί λογιστικού των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και περί της διαδικασίας εκκαθάρισης, πληρωμής και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την αποζημιώση των δικηγόρων νομικής βοήθειας, η πληρωμή αποζημιώσεων στους δικηγόρους που παρείχαν υπηρεσίες στο πλαίσιο του συστήματος νομικής βοήθειας, σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως 12 του ν. 3226/2004 (Α' 24), για τις οποίες έχουν εκδοθεί ειδικά γραμμάτια, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων [ν. 4194/2013 (Α' 208)], κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2019 έως 31.12.2022, δύναται να διενεργείται και με χρηματικά εντάλματα πληρωμής που εκδίδονται από το «Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων» (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) ανά δικηγορικό σύλλογο.

2. Τα χρηματικά εντάλματα της παρ. 1 εκδίδονται σύμφωνα με πίνακα δικαιούχων και οφειλόμενων αποζημιώσεων, που υποβάλλεται από την Ολομέλεια των Πρόεδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.. Στον πίνακα προσδιορίζεται για κάθε δικαιούχο το σύνολο των ειδικών γραμματίων που εκδόθηκαν από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο, το συνολικό ποσό αμοιβής που προκύπτει από τα ως άνω ειδικά γραμμάτια,

η προκαταβολή φόρου που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 69 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος [ν. 4172/2013, (Α' 167)], οι εισφορές υπέρ του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) οι κρατήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 61 και 62 του Κώδικα Δικηγόρων και το πληρωτέο ποσό.

3. Η εξόφληση γίνεται με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων, κατόπιν υπεύθυνων δηλώσεών τους, που διαβιβάζονται στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. ανά δικηγορικό σύλλογο από την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη διαβίβασή τους. Στην υπεύθυνη δήλωση οι δικαιούχοι δηλώνουν: α) ότι έχουν υποβάλει στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., αα) τις σχετικές πράξεις διορισμού δικηγόρου νομικής βοήθειας, αβ) τα ειδικά γραμμάτια που έχουν εκδοθεί από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους, αγ) τις βεβαιώσεις των αρμοδίων δικαστικών ή άλλων αρχών σχετικά με την εκπλήρωση των καθηκόντων του δικηγόρου νομικής βοήθειας, β) ότι δεν έχουν εισπράξει αποζημίωση για νομική βοήθεια που να προκύπτει από ειδικό γραμμάτιο που περιλαμβάνεται στον πίνακα του πρώτου εδαφίου της παρ. 2, γ) τα στοιχεία του τιμολογίου, αν έχει ήδη εκδοθεί, δ) την Τράπεζα και τον τραπεζικό λογαριασμό σε μορφή Διεθνούς Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN), συμπεριλαμβανομένης και σχετικής αποτύπωσης του από την Τράπεζα, όπως η πρώτη σελίδα βιβλιαρίου τράπεζας ή απεικόνιση μέσω λογαριασμού ηλεκτρονικής τραπεζικής ή άλλο σχετικό έγγραφο. Εφόσον διαβιβαστούν στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. οι ως άνω υπεύθυνες δηλώσεις με τις συνημμένες αποτυπώσεις τραπεζικών λογαριασμών γίνεται η καταβολή του ογδόντα τοις εκατό (80%) του συνολικού ποσού αμοιβής των ειδικών γραμματίων που προκύπτει από τον πίνακα δικαιούχων και οφειλόμενων αποζημιώσεων της παρ. 2, πλέον ΦΠΑ, εφόσον ο δικαιούχος δεν τυγχάνει απαλλαγής ΦΠΑ, αφού αφαιρεθούν ο φόρος που αναλογεί και οι νόμιμες εισφορές και κρατήσεις στο σύνολό τους [εισφορές υπέρ e-ΕΦΚΑ, κρατήσεις υπέρ Δικηγορικών Συλλόγων και κατ' άρθρο 29 του ν. 4596/2019 (Α' 32)].

4. Τα καταβαλλόμενα βάσει της παρούσας ποσά είναι ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και τα νομικά πρόσωπα τους, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα ή τρίτους.

5. Εφόσον δεν έχει εκδοθεί το οικείο φορολογικό παραστατικό, αυτό εκδίδεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) του συνολικού ποσού της αμοιβής των ως άνω ειδικών γραμματίων, αμέσως μετά από την είσπραξη της αποζημίωσης, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3, και διαβιβάζεται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών με ηλεκτρονικά μέσα στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., όταν αυτό εκδίδεται ηλεκτρονικά μέσω της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) ή, σε διαφορετική περίπτωση, προσκομίζεται το πρωτότυπο στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., το οποίο προβαίνει στην απόδοση του συνόλου των

εισφορών και των κρατήσεων, καθώς και του φόρου που αντιστοιχεί στην αποζημίωση που καταβλήθηκε. Αν δεν διαβιβαστεί στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. το οικείο φορολογικό παραστατικό: α) δεν αποδίδονται από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. οι εισφορές και κρατήσεις, καθώς και ο φόρος που αναλογεί στο ποσό που καταβλήθηκε, β) ο λήπτης της αποζημίωσης καλείται να επιστρέψει αυτήν στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και αν παραλείψει να το πράξει, το ποσό της αποζημίωσης που έλαβε βεβαιώνεται σε βάρος του στην Α.Α.Δ.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων [ν. 4978/2022, (Α' 190)]. Για την εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποστέλλει χρηματικό κατάλογο στην Α.Α.Δ.Ε.

6. Ως προς το υπόλοιπο είκοσι τοις εκατό (20%) μετά του αναλογούντος ΦΠΑ τηρείται η διαδικασία του άρθρου 12 του ν. 3226/2004, με έκδοση του προβλεπόμενου φορολογικού παραστατικού. Για όσο χρονικό διάστημα εικρεμεί η διαδικασία εκκαθάρισης και απόδοσης του είκοσι της εκατό (20%), μετά του αναλογούντος ΦΠΑ, αναστέλλεται η παραγραφή του δικαιώματος είσπραξης του δικαιούχου. Αν κατά τον έλεγχο της παρούσας διαπιστωθεί ότι έλαβε χώρα καταβολή του ογδόντα τοις εκατό (80%) χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις των παρ. 1 έως 5, ο λήπτης της αποζημίωσης καλείται να επιστρέψει αυτήν στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. εντός είκοσι (20) ημερών και αν παραλείψει να το πράξει, το ποσό της αποζημίωσης που έλαβε βεβαιώνεται σε βάρος του στην Α.Α.Δ.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων [ν. 4978/2022 (Α' 190)]. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποστέλλει χρηματικό κατάλογο στην Α.Α.Δ.Ε..

7. Οι υπηρετούντες στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. υπάλληλοι απαλλάσσονται από κάθε ευθύνη σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας εκκαθάρισης και πληρωμής, εφόσον τηρηθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις των παρ. 1 έως 5.

ΜΕΡΟΣ Δ' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 70

Αποδοχές καλλιτεχνικού προσωπικού - Αντικατάσταση περ. α'δ παρ. 6 άρθρου 22 ν. 4354/2015 - Μεταβατική διάταξη

1. Η περ. α'της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015 (Α' 176) αντικαθίσταται ως εξής:

«6.α. Οι κάθε είδους αποδοχές του καλλιτεχνικού προσωπικού:

α) των Ο.Τ.Α. και των εποπτευομένων νομικών προσώπων αυτών, καθώς και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου,

β) των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι ειδικότητες του καλλιτεχνικού προσωπικού που υπάγονται στο παρόν, καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εσωτερικών και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού. Το άρθρο 103 του ν. 4483/2017 (Α' 107), καθώς και τα άρθρα 146 έως 149 του ν. 4472/2017 (Α' 74) παραμένουν σε ισχύ.».

2. Κοινές υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες έχουν εκδοθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος επί τη βάσει της περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015, εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 71

Πεδίο εφαρμογής π.δ. 85/2022 ως προς την απασχόληση καλλιτεχνών στο Δημόσιο

Εξαιρείται του πεδίου εφαρμογής του π.δ. 85/2022 (Α' 232) η απασχόληση καλλιτεχνών για την παροχή αμιγώς καλλιτεχνικού έργου σε φορείς του δημοσίου τομέα, υπό την έννοια της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).

Άρθρο 72

Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενίσχυσης βάσει του Μέτρου 22 «Έκτακτη προσωρινή στήριξη σε γεωργούς και ΜΜΕ που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία»

Η ενίσχυση που λαμβάνουν οι δικαιούχοι βάσει του Μέτρου 22 «Έκτακτη προσωρινή στήριξη σε γεωργούς και ΜΜΕ που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία» είναι αφορολόγητη, ακατάσχετη και ανεκχώρητη στα χέρια του Δημοσίου

ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μη εφαρμοζόμενης της παρ. 1 του άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής της, δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα τους, τα ασφαλιστικά ταμεία ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 61 του ν. 4914/2022 (Α' 61).

ΜΕΡΟΣ Ε' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 73 Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.
2. Η ισχύς του άρθρου 55 αρχίζει από την 1η.5.2023.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2023

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εσωτερικών

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός

Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Εργασίας και

Κοινωνικών Υποθέσεων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης

και Τροφίμων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Εσωτερικών

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

Επικρατείας

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2023

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ